

30659 వ్రతిది నము వ్రకటిం ప, బడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 9-వ తేది గురువారము

No. 111

సంపుటము ౧౦

ఈ పత్రికలో నా మనం వత్సరము, ఆహారమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౧౧౧

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధివిజయమున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశ్రీ మూర్తినిగల మాయమందుగాదు. నకలు సుంకులవలన మోసముగలుగదు, కంచబాపచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటది వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

అలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటి పాఠము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజిజ్ఞాసా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4	0
సౌఖ్యవత్సరపాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధక్తపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-8-0.	...	...	...	...

నమకము, న్యాయము, యథార్థముగల దుకొణమునందే

మీరు లావాదేవి చేయుటకు ఎప్పుడును వ్రయత్నింపుడు.

చిన్న బిడ్డలు, బాలికలు, స్త్రీలు, మున్నగువారికి కావలసిన ఉచ్చిబిళ్ళలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు మొదలగునవి అమ్మకమున సిద్ధముగా నున్నవి. సరము బంగారు, సీమవేడికి పూచీ నిచ్చెదము.

ఒకసవరము ఎత్తుది పెండికేకు, లక్క, మజారిచేరి ధర. రు 26

1 1/2 సవరము   "   36

2 సవరము   "   44

(1) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నోటీసు

బి. యన్. ఆర్ లయినుపయినిపున్న పొందూరు రెయిల్వేస్టేషన్కు 15 మైళ్లదూరములో శ్రీశైరు మహమ్మదుపురం యస్టేటుకు చెందిన బొంతల కోడూరు గ్రామములోని సరుగుడుతోట అమ్మివేయబడును. పదరుతోటలో సరుగుడుచెట్లు సుమారు ఒకలక్ష యున్నవి. చెట్లు 10 సం॥ మొ 20 సం॥ వర్ష వయస్సుగలిగి 2 అడుగులు మొ 4 అడుగులు వరుకు కై వారము కలిగియున్నది. సరుగుడుతోటను కొనదలచుకొనినవారు వారి టెండర్లలో చెట్లు 1-కి యేధర చొ॥ పుచ్చుకొనియెవరో వ్రాయవలెను. టెండర్లు 15-8-23 తేదీలోగా యీ దిగువ సంతకముచేసినవారికి చేరేటట్లుగా పంపవలయును. తోట కొనదలచుకొన్నవారు పదరుతోటను చూచుకొనవచ్చును.

శ్రీ. వీ. వి. భానోజరావు
గార్డీయను.
శ్రీశైరుమహమ్మదుపురం యస్టేటు. (ప్రాప్రెజిక్టు.
విశాఖపట్నం.

సంహార భారతము 1-4-0

మహాభారతకథ యంతయు నొక్క రాత్రి ప్రదర్శనమునకు వీలుగ వ్రాసిననాటకము. భీష్ముని స్వార్థత్యాగము, కర్ణజననము, ద్రాపదీ స్వయంవరము, ద్రాపదీవస్త్రాపహరణము, సైంధవ పరాభవము, ఉత్తర గోగ్రహణము, శ్రీకృష్ణ రాయబారము, అభిమన్యు పరాక్రమము, భీష్మద్రోణ కర్ణులయుద్ధము, దుర్యోధనునిపరితాపము చక్కగా వర్ణింపబడినవి. వేయేల చదివినూడు.

దస్తావేజుల మతలబి 1-0-0

సివిల్ రిజిస్ట్రార్, క్రిమినలు, రిజిస్ట్రేషన్ వక్తరాస్తాంపులు అర్జీలు వ్రాయుచూర్లము తెలుపున శ్రీ వెంకటేశ్వర కంపెనీ, గుంటూరు

పూర్వజన్మ వృత్తాంతము

నాలుగేండ్లపిల్లవాడు నిదర్శన

పూర్వజన్మగా తెలిపెను

భరతిపూరు మహారాజాగారు సరీక్షచేసిరి

కాపులవాడగు కృష్ణమకుందరెడ్డిగారు, సి. వి. ఇ. గారు ఆ

ల్యాయనండి ఆలహాబాదు లిడరుప్రతికే టెలుగు ప్రాసెడింగ్—
తెలుగు బిజినెస్ మన్ రామకృష్ణరెడ్డియొద్ద భావమాయకొని

నిదర్శనపూర్వకముగా తెలుగువలనా తెలియని వంతురా యని
నేను యాచించుచును నెక్కు సంవత్సరములనుండి చాల కృషి

గలుపుచున్నాను. నాకు తెలిసినవిషయముల నిదర్శన ప్రతికే

బలో ప్రకటించియున్నాను.
ఇప్పుడు భరతిపూరు మహారాజాగారు నాకు క్రొత్తగా

నోక బాటుని సీమించుచును తెలిపిరి. నాకోరికపై శ్రీ మహా

రాజాగారు పెద్దకొక్కలచే స్వయముగా సరీక్షచేయించిరి.

ప్రస్తుతజన్మవృత్తాంతము

భరతిపూరు న. పోలవర సరింపూరు అను గ్రామము గల

కు. ఆ గ్రామమున క్రైస్తవ మతము (గ్రామమును గలదు. ఆర

నికోక కుమారుడుగలదు. వానికడుగు నాలుగే డు. అప్పిలవా

డేరు శ్రేణు. ఈ పిల్లవాడు తన పూర్వ జన్మవృత్తాంతమును

నిదర్శన పూర్వకముగా తెలుపుచున్నాడని భరతిపూరు మహా

రాజాగారికి తెలిసి నిజమును కనుగొనుటకు వారానాలుకా

సిల్లారు నా గ్రామముని యింటికి పంపిరి. ఈ సంవత్సరము మార్చి

నెలలో తాసిల్దార్ దాదాగ్రామముని యింటికి ఈ పిల్లవానిని

ప్రశ్నించగా నా బాలు డిట్లు తెలిపెను.

పూర్వజన్మ వృత్తాంతము

1. పూర్వజన్మమున గూడ కను గ్రామముననే. భరతి

పూరు సంస్థానమునందు మాతృక అను గ్రామమున నివసించుచుం

టి. మాతల్లి అను పేరుగలవాడను.

2. నాకు యిద్దరు పుత్రులు. ఒకని పేరు ఘోర. రెండవవాని

పేరు కామలాలు. ఇద్దరు డుమా రెల్లు. పెద్దవాని పేరు కోటి, రెం

డవవాని పేరు బోరీ. వారి కిద్దరిని పెండ్లిచేసిరి. పెద్దల్లుని పేరు

రంపాకు. ఖేరీ గ్రామము కాపురము. రెండవ అల్లుని పేరు గోతు

అడు, నవాయ గ్రామము. పెద్దకుమార్తెను కన్యాశుక్రము

పుచ్చుకొనియే పెండ్లిచేసితిమిగాని రెండవ కుమార్తెను ఉచితము

గానే కన్యాదానము చేసితిని. ఈ కుమార్తె పుచ్చుకొనలేదు.

3. మాతృకలో నాకు ముండుయల్లు (నాకెరీ) ఉన్నది.

4. నాయుంటికి ప్రక్కను స్వయామకాకు అనునది యల్లు

21 మూలానాకు అనునది దోక సారి మానుగిలో వడెను.

నేను ఆరనిని పైకి తీసితిని. ఆరడు ప్రతికము."

(ఈరీతిగా పిల్లవాని ప్రశ్నించునపుడు మధ్యమధ్యకా

పిల్లవాడు మానినవిషయముల కప్పుడు ఆరడులేని మాదుమాటల

కాదుచుండెను కాదని తాసిల్దారు రిపోర్టులో వ్రాసెను.)

నిదర్శనములను పరిశీలించిరి.

ఈరీతిగా తాసిల్దారునుండి రిపోర్టు మహారాజాగారికి

చేరగానే ఆసంగతు లెంతవరకు నిజమో పరిశీలించలేని వా

రాజాగారిని న. యు. 28-4-1923 క తేదీని పేరు తాలూకా

నాయులు తాసిల్దారు అప్పిలవానిని మాతృక (గ్రామమునకు తీసి

కొనివెళ్లెను. అచట జరిగిన విషయమును తాసిల్దారు యిట్లు

తెలిపెను.

"మహారాజాగారి ఆజ్ఞానుసారము (తరు అను నా పిల్ల

వానిని నేను ఎడ్లబండిలో మాతృక (గ్రామమునకు తీసికొని వెళ్లి

నాకు. మాతృక స్త్రీయ సమయమునకు మే మా గ్రామము

చేరితిమి. గ్రామమునకు కొంత దూరములో

బండి వాడి పెద్ద చెరు కె చటనున్న కని నే నా

బాలు నడిగితిని. గ్రామమునకు దక్షిణమున నున్నదని చెప్పెను.

వాని దిశనుసరిగా చూడెను. అచటికి తీసికొనివెళ్లెను రచ్చుని

నూడ అరడవలెను గాన మేమా బండిలో నెక్కి గ్రామము

లోని కే ఆ రాత్రికి విడిచిపెట్టితిని.

మహా రాధునియనున నే ఆ గ్రామములో (తమకులగు

వారిని పిలిపించితిని.

(1) భరతింగు ఫాదాదార్-కయను 60 ఏండ్లు.

(2) అజమతింగు ఫాదాదార్- గ్రామలంబారుదారు

కయను 50 ఏండ్లు.

(3) కామసింగు ఫాదాదార్- కయను 72 ఏండ్లు.

(4) మారకనాథు-గ్రామమునకు- కయను 40 ఏండ్లు.

వారియెదుట నా పిల్లవాని మరల ప్రశ్నించితిని

ఆరే డిట్లు తెలిపెను.

1. నా పేరు మారబట్టు. నా తిండి పేరు మండే. (ఇది

నిజమని గ్రామస్థులు తెలిసిరి.

9. మా తామచుడు, భార్యకొడి నిజమిదిగా గానముల

పేర్లు నూడ బాలుకు సరిగానే చెప్పెనుగాని ఆటలుంబులు

వారి పేరులను చెప్పబాలక పోయెను.

10. నా భార్యకు నేనే గంజో అని మారుపేరు పెట్టితిని.

(నిజమే అమె అసలు పేరు గారా, అమెకు కొద్దిగా బట్టల

యుండెను గాన నామె భర్త మారబట్టు వేళాకోళమున కలుగు

పేరు పెట్టెను)

11. మూలానాకు నాతోడ కడగా నేను క పాసికాను.

(ఈసంగతి ఎవరికిని జ్ఞాపకము లేదు)

12. పెద్ద చెరువును మొక యిల్లుగలదు. (నిజమే. పెద్ద

చెరువున్నది. కానిలో మాడంకిస్థులమేది యున్నది. రెండవ

స్థలం పిల్లలడుగున నున్నది. ఆ చెరువు నా బాలుకు మాడగానే

ఆరడు దానిపోయెను.)

13. నేను భాండు గాను గ్రామమునకు (గ్రామ

పురోహితుడను. (నిజమే. ఆరనికొడుకు ఘోర యిప్పుడు నూడ

నా గ్రామమునందు కేవలమున కర్వుకుడుగా నున్నాడు.

14. కొటలో కలకానన మున్నది. అచట నామహాదే

వున్నది (గ్రామస్థులందరికిని అటువంటి నమ్మక మున్నది. మార

బట్టు బ్రతికియున్న పుడు నూడ కలకట్టు చెప్పకొనుట కలదు)

15. నాకోక పెద్ద గడ్డ మున్నది. (నిజమే కేవలకోకము

డేవుని గడ్డమును మోసమున కలవని యాచాలాడు నెలక

సరింపూరులో చెప్పెనుగాని మాతృకలో నావిషయమును

నూర్చి మరల కడుగగా రివకు తెలిపెనునెను. కేవలకోకమును

నూర్చి రెండవసారి గ్రామస్థుల యెదుట కేవలమును చెప్పలేను)

16. నే నొకవాడు అడవికి వెళ్లగా నాకచట నామ కన

బడెను దానిని నేను మంత్రించి ఒక చెట్టుకడకి కొట్టివదిలితిని.

(ఈవిషయమును చూచినవార లేరు.)

స్వగృహమును గుర్తించెను

నియంటికి వాని మాపుచు పిల్లవాని నడిగితిని. ఆరడు

నాలుగడుగులు నడిచి న.కేయించుచు నిలబడెను. నే సరనితే

యి పట్టుకొని నడిపించితిని. ఆరడింగొట్టిదికి మరలెను. అచట

మరలకొద్దికేపు ఆరడించి పిమ్మట సుయ్యెక దాని తనయొ

టికి తీసికొనివెళ్లెను. ఆదారి వంకర టింకరగా చాలదూరము

గానున్నచు పిల్లవాడు దారికప్పులేదు. ఆరనియంటికి కేవలకోకల

నున్న యింట్లు నిధిలముగానున్నవిగాన సరదు తనయింటికి పిమ్మట

ఎదుట నిలచి కొంత నేపు ఆ సుమానించెను.

పిమ్మట గుర్తించి లోనికి నడిచి మారబట్టు

కమానడగు ఘోరమునందు యిడే నా మహాదేవిచెప్పి ఆరని

త్రేణన పట్టుకొనెను. ఆ గ్రామమునందు కిక్కినవారి నెవ్వరిని

కన్యికలేదు. తన పూర్వజన్మ స్మృతినిబట్టి ఆ బాలుడు

చెప్పెనెగాని ఎవ్వరును బోధించలేదు" అని తాసిల్దారు వ్రాసెను

(హిందూ)

ఇండియామంత్రివైనదావా

ఒక ముస్లిమిసేవలు కేవలమునరు నవ్వసరి

మారమును కోరెను

అబలలోకటిగా నాన్న తీరాచుడుగారికి 16-8-22

క తేదీని ఒక సంవత్సరము కార్యాచరణము

విధించబడెను. తీరాచుడుగారు ముస్లిమిసేవల సంఘసభ్యుడుగా

నుండెను. 8-2-1923 క తేదీని ఘనముగాని మరల వదలిరి. ఆర

డు చెనసాలలో నుండుటచే యీ సభ్యకాలమున సంఘసభ్యులకు

రాజాలకపోయెను. ఆందువలన మిమ్ములను సభ్యకృషియనుండి

తొలగించెదమని 17-4-23 క తేదీని ఆయనకు ముస్లిమిసేవల

చట్టము 16 (1) ని ప్రకారము నోటిసు నిచ్చిరి. నేను

కభిలకు రామలిగముండి రాకపోలేదుగాన నన్ను తొలగించ

నూడదని ఆయన తెలిపజేసెను. అయి ఆక్రమముగా రిన్ను

తొలగించుటవలన తన కకభ్యాతి కలిగినదని 200 రూపాయలు

నష్టపరిహారమును కోరుగు లాహోరు సబుజ్డేగర్లులో నాకటి

యిండి నూ మంత్రివైన దావాచేసెను. (ఆ. ప్రె)

శ్రీ మునిలవరం బాలభారతి సమాజమువారు

బెజవాడలో

ఈనెల 11-8-23 తేదీ శనివారము రాత్రి

"రాధాకృష్ణ"

యనునాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

కే. పట్టాభిరావు,

కార్యదర్శి.

స్థానిక వార్తలు

సంగీత సభ:— దక్షిణ కన్నడ నగరం వరదలవల నమిమ బొందిన వారల సహాయము నిమిత్తము 19 వ తేదీ కన్నడ సాహిత్యము 4-30 గంటలకు గానీ హాల్లో, సి. సి. రామస్వామి అయ్యగారి యజమాన్యమున, మైసూరు సంస్థాన గాయక విద్వాంసులగు బిదారం కృష్ణప్పగారి పాట కచ్చేరి జరుగును.

మద్రాసు శాసనసభ

మద్రాసు శాసనసభకు కృష్ణజిల్లా తరపున మహమ్మదీయ తరఫానములు నాలుగింటిలో నొక స్థానమునకు అభ్యర్థిగా నిలుచుచున్నాడు:—కోడూరి కృష్ణమూర్తి, ఈశాంబాద్, గుండ గొలన, ఏలూరు తాలూకా.

రైలు ప్రమాదము, ఒక స్త్రీ చనిపోవుట:—

నేడు ఉదయము ఘట్ట అగ్గిన రైలుబండి, గిండిస్టేషన్ నుండి రైవాపేట వచ్చుచుండగా నోక్రీ మేలకు కాముచి నోక్రీ కిక్కిరించుచు పోవుటగాంచి దాని తోటలోగా ఇంజను ఆ స్త్రీమీదనుండి పోవుటచే కాళ్లు కునుకై పోయినది. బండిపాసి ఆ స్త్రీని రైలులో జనరల్ ఆసుపత్రికి గొనివచ్చుచుండగా రైలులోనే మరణించెను. ఇందువలననే రైల్వే రాక్షసు ఆలస్యమయ్యెను. పార్కు స్టేషన్ వద్ద ఆశ్రమము దింది జనరల్ ఆసుపత్రికి గొనిపోయిరి.

చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ విద్యాభివృద్ధి సమాజము

1923 సం ఆగష్టు నెల 5-వ తేదీ ఆదివారమునకు 8 గంటలకు చాత్రాదము మొదటి వారాయలుని నిధి నెం 7 గంటలకు విగ్రహము శ్రీమత్ రా. శ్రీనివాసయ్యగారి అగ్రా నవాధిపత్యమున చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ విద్యాభివృద్ధి సమాజసభ్యుల సభ యుగటినాడి ఈక్రింది తీర్మానములు తాదాపరమము.

1. ఒకరిలో నివాసులును మనసమాజమునకు మహోపకారములు అగు శ్రీమత్ (దాదీ) నేదూరేత్యాది గరిష్ఠ ఆయ్యనూరిగాకి కలిగిన ప్రభుత్వ ప్రయోగమునకు ఈసభ వారు తమ విచారమున రెండుపును వారిటుంబమునకు తమ సాసభాని రెండుపునున్నారు.

ఈ తీర్మానమున రై ఆగయ్యగారికి శ్రీవైష్ణవ పత్రికకు, అంధప్రతిభకు మంతుకు అగ్రానవాధిగాకి అధికారమునకునడిసి.

శ్రీ. టి. పి. మణివారయ్యగారు—ఉపాధ్యక్షులు

మ. మంగళాధ్యక్షులు—ఆమోదము

కె. ఎ. కల్లవయ్యగారు—బలపరిచినవారు

2. నేనింగ్నాధ్యక్షులలో నిలవయుండు భవమున, నెం టునే రాట్టుటకు, బ్రష్టిలకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను (వాని సాధించుటకు శ్రీమత్ టి. పి. మణివారయ్యగారికి అధికారమునకునడిసి.

ఎ. యస్. రంగసామయ్యగారు—ఉపాధ్యక్షులు.

రా. ఆశ్రమదారయ్యగారు—ఆమోదము.

మ. మంగళాధ్యక్షులు—బలపరిచినవారు.

మొదటి వారాయలునినిధి, రా. శ్రీనివాసయ్య, చెన్నపురి, అగ్రానవాధి.

మద్రాసు గవర్నరు పర్యటనము

బళ్లారి, ఆగష్టు 8.—వ్యవసాయ పాత్రామిక ప్రవర్తనమున దెరువుకుగాను, మద్రాసు గవర్నరు ఇచ్చుటకు వచ్చెను. కలెక్టరు మొదలగువారు రైల్వేస్టేషనునకు జని తోడ్చి, పురజనులు తానానాతో స్వాగత మొసగిరి. ప్రదర్శనమును దెరువిన తరువాత గవర్నరు ఆరిపుము జెనుకను దర్శించెను.

మంగళాధ్యక్షులు: ఐ. ఎం. ఎస్. నియోజనములు

కలెక్టర్, ఆగష్టు 7:—మంగళాధ్యక్షులు ఐ. ఎం. ఎస్. అధికారుల నియోజనము సందర్భమున, జెయిలు కాపుయందలి నియోజనములు గాక గలెక్టరు 24 స్థానములను ఐ. ఎం. ఎస్. కృష్ణులకు ప్రత్యేకించుచున్న స్థానములను మంత్రి ఏర్పాటుగా భారత కాన్వెన్షన్లలోనించెను. నూటికి 29-వం శీవు రిజర్వు లెక్కింపబడెను. ప్రస్తుతము భారత కాన్వెన్షన్ ఈ మూలనంగీరించినను రాయల ఏమిమనవారి నూచనలైన పుర్యవారణ మొనర్పరచును. ఇదివరకు 40 అధికారులు ప్రత్యేకించబడి యుండెడిది.

హిందూ మహాసభ.

మదరాసునందు స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు.

అఖిలభారత హిందూమహాసభకు, శంకరమదనమోహన మాలవ్యగారు నూచించిన కర్తవ్యముల ననుసరించి, మదరాసునందు కాఖిల స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుపుటకై నిష్పాదించు కాలము 5-15 గంటలకు మదరాసు మౌంటురోడ్డులోని మహా జనసభమందిరమునం దొక సభ జరిగెను.

సభాకార్య నిర్వాహకులలో నొకరుగవేయవలెను రామనా మంతులుగారు సభకు టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యగారు అగ్రానవాధిపత్యము వహించవలెనని కోరుచు నిష్పాదించెను కల్ల ఉద్దేశ్యములను వికరించిరి. కాకినాడను అఖిలభారత హిందూమహాసభకు ఆనుబంధముగ నొక కాఖిల మదరాసు నందు స్థాపించవలెనని కాన్వెన్షన్లచేతలు కలచిరి. అట్టికాఖిల స్థాపించవలెనని తలచువారే ఆసభయందు పాల్గొనుట కరుణ. మిగిలిన వారు ఊరక కార్యములను జూచుచుండి దగి యుండెను.

ఈ. ఎల్. అయ్యగారు రామదాసు శంతులుగారు రామచంద్రయ్యగారిని అగ్రానవాధిపత్యము వహింపుట కోరిన యుక్తవాదన సంగీరించుచు, కేవలము మాలవ్యగారి కర్తవ్యమునే యనుసరించుచుండ నవరములేదనియు, స్వతంత్రులై రాజధానికి తగినకర్తవ్యమును జరిగింపజేసి ఆలంబింపవచ్చు ననియు చెప్పిరి.

అగ్రానవాధి పత్రి.

అంతట రామచంద్ర అయ్యగారు అగ్రానవాధిపత్యము వహించి యిట్లుపర్యవేందిరి.

హిందువులు దేశమునందు వివిధభాగములందు నివసించుచున్నారు. హిందూజాతియను నొకజాతియే లేదని దుష్ప్రవృత్తమున హిందువులు గానివారు కలంచుచుందురు. ఇట్లు కలపురకలవిధముల కలంచుచుండ, హిందువులగా నెవరో, ఎవరెవరు హిందువులో, మనము తెలిసికొనుట యశనము. హిందూసంఘమును పేరతో నుండుటయు అశనమగుచున్నది. గోపాత్యమున్నగు విషయములుగలవు. వానిని పరిష్కరించుటెట్లు? హిందువుల యభిప్రాయము మేమి? నిజ్జుజాతుల హిందూ సంఘమునకు సంబంధించినవారా, కాదా? హిందువులకును హిందూ ఆచారముల ననుష్ఠించువారికిని, హిందూస్వామికాశ్రమమున యుండుచున్నది, హిందూమహాసభాస్థాపనము మిక్కిలి ప్రశంస నీయమగు కార్యము. హిందువులలోని వివిధకర్మకులయందు నాటుకొని యుండెడి ఆపోహలను పారద్రోలవలెను. మనలోని భేదములను మనమే పరిష్కరించుకొనిన యెడల, మూడవవారు మన క్షురహారములందు తోక్తము పుచ్చుకొన నవసర ముండదు. హిందువులం దింకను నైకమత్యమును పెంపొందిండుటకును, ఇతరసంఘములతో నైకమత్యభావమున మెలంగుటకును దక్షిణ హిందూస్థానమునం దొక మహాసభను స్థాపించవలెను.

తీర్మానము

మదరాసునందు హిందూమహాసభకు కాఖిల నొకదానిని నెలకొల్పింపిరై మొకసభ నేర్పాటుచేయుటకై టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు, లాడుగోవిందరావు, ఎ. కే. ఆచార్య, నే రామదాసు, సి. మేకటరంగంనాయుడు, కే. ఎం. కలెక్టరు, జే. వేణు (ఆదిదాదీ) ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టి. వి కల్యాణసుందరం మొదలగువారు, కే. భాస్కర, ఈ. ఎల్. అయ్యగారును మరొకందరు కలసి యుగయుగసంఘముగ నేర్పడవలెనని ఎస్. కలెక్టరుగారి రుకపాదించిరి.

తీర్మానము 2:—హిందువుల సభ్యత్వముగైగాల్గు చెప్పి. పక్ష ముగ హిందూయంతరిని మిషెరి సంఘమువారు తమ మునున కాన్వెన్షన్లచే హిందూమహాసభ యవగరము యొనని కలంపరారు. అది నిమిత్తముకాదు కారణము. హిందూమహాసభాస్థాపనము భారతజాతి తేమమునకు కర్తవ్యముగ నుండునని నేను కలంపరారు. భారతజాతిస్థాపనమునందు నా కంత నమ్మకముగలదో హిందూ సంఘస్థాపనమునందును నా కంత నమ్మకముగలదు. హిందూమహామృదీయమఖ్యత యుండుటకారక హిందూసంఘము వాగుగ నిర్మితమై యుండవలెను. నిజ్జుజాతులు, అస్పృశ్యుల, మున్నగు విషయములందును, అన్యుల ప్రవృత్తమున కెదురాయక మనకంట చునమే పరిష్కరింపవలెను. అనాది సిద్ధ మగు హిందూసంఘమును పునర్యధింపుకు మనమే ప్రయత్నింపవలెనని కలెక్టరుగారి రుకపాదించిరి.

ఎం. కే. ఆచార్యగారు తీర్మానము నామోదింకగా అంగీకరింపబడెను.

అధ్యక్షునిది కలంపరారు కర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

హైకోర్టు వార్తలు

క్రిమినల్ సెషన్సు

[గౌ. ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు]

హత్య గావించుటకు ప్రయత్నము
అత్యుహత్య గావించుటకు ప్రయత్నము

5 సం॥ కలింజిత్తు

హిందు అశ్వశిక్షకు యశోద యను యువని హత్య గావించ బయల్పడి విఫలమనోంధుడై ఆత్మహత్యగావించు కొన బయల్పడిన నేరములపైని నిర్ణయమును ప్రారంభించ బడిన కేసును గూర్చి నిన్నటి పత్రికలోకొంతవరకు ప్రకటింపబడెను.

సాక్షులు ముగియునప్పటికి నిష్పాదించుకాలము 4-30 గంటలవరకు వచ్చెను. అంతట గౌ. ప్ర. న్యాయమూర్తి కేసునందర్భములను క్లుప్తీకరించి జ్యూరితో చెప్పెను. జ్యూరి కొలదిపాటికాలము బయటకుపోయి యాలోచించుకొని మరలవచ్చి నిందితుడు రెండు నేరములపైనను దోషియే యని తెలిపిరి. న్యాయమూర్తియే వారి యభిప్రాయముతో నేరీధినించి మొదటి నేరమునకు 5 సం॥ కలింజిత్తు, రెండవ నేరమునకు 1 సం॥ కలింజిత్తుగా నిధించుటకు రెండు కరణుల కలియుం బుట్టిగ చేరవలెనని చెప్పిరి. అందువలన నిందితుడు మొత్తముమీద 6 సం॥ మరణము కలిగి ననుభవించవలసియుండును.

తిరువల్లి క్లెరికీ కమిషను వర్తకుని మరణము

రామస్వామి, కల్లెరి ఆను నగల కమిషను వర్తకులు అన్యోధ్యక్ష ఆది మరయ్యో కమిషను వర్తకుని డిసెంబరు 13 1922 నాటిరాత్రి కొయ్యతో తుర్వవలన కొట్టివేయు అందువలన అతడు చనిపోయె నయ్యు ఆ కేసుకు ఇదివరకు గౌ. న్యాయమూర్తిగారు విచారణచేసెను. ఆపర్యం జూరికిని గౌ. న్యాయమూర్తికిని ఏకాభిప్రాయము లేనందున కేసుకురల నేడు నెమ్మలో విచారణకు వచ్చెను.

ప్రాసిక్యూషను సుదర్శనులేమన, ని దితు లిగవుతును అన్యోధ్యక్ష అనునకనిని కొయ్యతో కలమీద పీపుమీద మోది నందుం ఆ గాయములవలన అన్యోధ్యక్ష చచ్చెను.

జూరియందు ఎస్. వారిసు డి. కె. కె. లెంకె, సి. బి. బి. సి. హుల్లు, హెచ్. ఎస్. గూపు, సి. కట్టిగు, డాక్టరు జాన్ మెల్లె, హెచ్. హెచ్. ఎస్. నమ్మస్వామి అయ్యగారుండెరి.

సాక్షుల విచారణ జరుగుచున్నది. కె. పి. ఎం. మినను గారు ప్రాసిక్యూషను సదువుచున్నారు. కొయ్యలలోగారు నిందితుల పక్షమున న్యాయవాదిగ నున్నారు.

ప్రకటన

బావట్ల సబుకోర్టులో అసలు నెం 51/23 రు

వాది:—మాజీటి నాగమ్మ సాకి, రెవారి.

ప్రతివాదులు:—నంబూరు కాంతయ్య వయ్యరాజు సాకి, రెవారి.

వాది కొమార్తె లేటు మాజీటి నరసయ్య చనిపోయి నందుకు ఆయనతాలాకు వ్యాపారమున్ను కలిగియున్నా రొక్కమున్ను యతర ఆస్తి యాత్రు ఆయన భార్యయగు లేటు వెంకటమ్మయ్యకు సంక్రమించి సదరు వెంకటమ్మయ్య కూడా చనిపోయింది. ఆమెకలపున యిదివరలో పనిచేయుచు వచ్చిన న. బూరు కాంతయ్య ఆ నీ ఆయన ఆమెపేతో ఒక లిల్ సుప్టింది ఆమెతాలూకాయాత్రు ఆస్తిని వారింది ఆమె తాలూక సాత్రుకు లెన చేసేతోనన్ను లెన కలిగి నం బూ నాగరత్నమ్మ తండ్రి గౌరవయ్య పేరెల్లము నాగేశ్వర రావు వయరా బంధుమిత్రు పేరతో మార్పు చేయించి కర్తవ్యం రించుచూ వున్నట్లు సదరు వెంకటమ్మయ్య తాలూక యాద దానికి లాభకారం నామక దారులాలకు వాది మాజీటి నాగమ్మకు తెలియవచ్చి నైనెంబరున దావాచేసియున్నది. సదరు దావా యిప్పుడు నెల్లూలోయున్నది. ఇప్పుడు నంబూరు కాంతయ్య కనవురు చిన నెంబయ్యగారి రాగట్ల సయ్య వాయువీన వారిపేరతో కేంద్రబడిన యాత్రువాకిం వనూలుచేసుకొనవలె నని ప్రయత్నించుట చేస్తువున్నాడు. గనుక యీ దావాభయము ఆయ్యెంకటం రాకీవార్డు యెవరూ నడచుపొలకు ఏ విధ మయిన సామ్యున్ను యిగ్నకూడదు. ఆలా యిచ్చేయెడల సప్త కదగలరని యిందుమూలముగా తెలిపిజేతుడ వయింది.

కొండా కోటయ్య, బి. ఎ. బి. ఎల్.

యెల్లిపెద్ది. సాంబశివశాస్త్రి, యజ్. పి. బి. యల్, బావట్ల 7-8-23.

వాదికలపున కలిం.

జాతీయ పతాక సంరక్షణము

“పతాకముల ఊరేగింపు జరుపగూడదను ఉత్తరువును రద్దు చేయవలె” నను తీర్మానము మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభలో నామోదించబడెను

8 వ తేదీనకు అరెస్టు చేయబడిన వలంటీరుల మొత్తము 1520

రామదాసు గాంధీ, డాక్టరు కానుగా గార్లు అహమదాబాదు నుండి కొందరు వలంటీరులతో నాగపూరు వెళ్లి సత్యాగ్రహ మొనరించెదరు ఈ నెల 14 వ తేదీన రామదాసు గాంధీ, డాక్టరు కానుగా గార్లు మరొకరినండి అహమదాబాదు, నూరతు, కయిరా, బోధి వలంటీరులు అహమదాబాదు నుండి బయలుదేరి నాగపూరు వెళ్లి అచట సత్యాగ్రహ మొనరించెదరు.

8 వ తేదీన నాగపూరులో సత్యాగ్రహము 8 వ తేదీనా ఉపయోగము ఆగునగు వలంటీరులు సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. వారిని అరెస్టు చేసి రైలుస్టేషను వద్ద ఏడుగురిని మొత్తము 18 మంది 8 వ తేదీన అరెస్టు చేసిరి.

*** **

శాసనసభలో తీర్మాన మామోదింపబడెను

ప్రభుత్వ కఠినాధి లొంగుబాటు

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభలో స్వరాజ్యకళాశాలల ఊరేగింపును నిరసనగా ఉత్తరువును రద్దుచేయవలెనని నియోజకవర్గాలలో నొకరు సీటు కలలాలుగా రుకపాదించిన తీర్మానమును గూర్చి 7-వ తేదీన చర్చ జరిగినపుడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును సవరించుచు ప్రభుత్వసభకు సూచించెను.

ఆచార్యగిద్వానీగారు

8 వ తేదీన మచిలీపట్టణము చేరి

గిద్వానీగారికి జబ్బుగా నున్నదని

తంతివార్త వచ్చినది

గిద్వానీగారు మచిలీపట్టణమునుండి

అహమదాబాదు వెళ్లెదరు.

ఆచార్య గిద్వానీగారు డాక్టరు భాగవత్ కట్టాధీశితా రామయ్యగారితో సూడ 8 వ తేదీ ఉదయమున బందరు చేరి, వారిని బాధితుల భావాలకు గొనసోయి మామించిరి. అనాడు సాయంత్రము చాపూలో బహిరంగసభ జరిగినది. అసభలో గిద్వానీగారు గంభీరకవ్యాసము నొసంగిరి. బందరు ఆంధ్ర బాధితుల భావాలకు ప్రధానస్థానములకు ప్రధానాచార్యులు వైన స్వర్గీయ డాక్టర్ల వాదమంతిరావు తంతులుగారిని గిద్వానీగారు చాల ప్రశంసించిరి. భావాలను మాచి గంపించితిమని నడిచిరి. నేడు 9 వ తేదీ ఉదయమున భావాలలో విద్యార్థులసభలో నువ్వనించిరి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము రంగులపల్లెలో కాఫీనా రుచు మితాహారాభివృద్ధి నొసగిరి. వారి కందరిని చామూపటమున తీసిరి. గిద్వానీగారిభార్యకు జబ్బుగా నున్నదని అహమదాబాదు నుండి నేడు 9-వ తేదీన రింతివార్త వచ్చునగాన గిద్వానీగారు గుంటూరు మున్నగుబట్టకు వెళ్లెదరు. (తంతివార్త.)

సంయుక్తపరగణాలలో వరదలు

కాన్పూరు ఆగ 8:-చామీరుపురము, బాలాన్, బంబా ఎటావా గోండా, కాకీ, బల్లియా జిల్లాలయందు వరదలు విశేషముగ నుండెను. వార్తలు దెబ్బపడుచున్నది. చాల గ్రామములు ప్రవాహమున మునిగి పోవుటచే చాలమంది ప్రజలు గృహములకే ఆశ్రయించుచుండిరి. బాధితులకు సహాయ మేర్పాటు చేయవలెనని ముందుగా

అసహాయవాదులు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అధికారమును బహిరంగముగా తిరస్కరించు చుండుటచే జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆశీర్వాదపు నొసంగెను. అది ఆగ్రహముకాదు. గాని సేపును అసహాయవాదులకు కాంతిని కలుగజేసెదన.

మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు యీ ఆగస్టునెల 17 వ తేదీలో రద్దుగును. ఈలోగా నేడైన చార్జన్లము జరుగనిచో ఆ తేదీలో నాయుత్తరువు రద్దుపడిపోవును. ఊరేగింపులతో సివిలుస్టేషనుకు వెళ్లవచ్చును. గాని ముందుగా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అనుమతిని బడసి అతడేర్పరచిన నిబంధనల ప్రకారము నడుచుకొనవలెను గాన నిపుడు మీరు యీ తీర్మానమునకు అనుకూలముగా ఓటుయియ్యవద్దు.

అని 7 వ తేదీన ప్రభుత్వకఠినాధి సూచించెను. 8 వ తేదీన మరల నా తీర్మానమును గూర్చి చాల చర్చ జరిగినది. రెండు రోజులు పూర్తిగా వర్షించిన పిమ్మట ఓట్లు పుచ్చుకొనిరి.

సీటు శివలాలుగారి తీర్మాన మామోదింపబడెను. అనుకూలురు 31 మంది ప్రతికూలురు 26 మంది, సత్యాగ్రహమునకు కారాగృహమునకు పంపబడిన వారినందరిని విడుదల చేయవలెనను తీర్మానమును గూర్చి 9 వ తేదీన శాసనసభలో చర్చ జరుగును. (ఆ. ప్రె)

బాబరు ఆకాలిలు

స్వైషలు మేజిస్ట్రేటువిచారణ

బాబరు ఆకాలిలకును విచారణ చేయుటకు వెనుకలావార మునిసిపాలిటీ కార్యదర్శిగా నుండి ఎల్. వీ. బులు గారిని నియమించిరి. ఈ నెల 15 వ తేదీన విచారణ ప్రారంభమగును. ఈ మధ్య కొందరిని అరెస్టుచేయగా వారు మరీ చాల మంది పేరులను చెప్పిరి. మొత్తము 91 మందిని అరెస్టుచేసిరి. వారిలో 8 మంది ఆశ్రయముగా ఏర్పడిరి. బులుగారిని మేజిస్ట్రేటుగా నియమించినటులు త్వరలో గజెటులో ప్రకటించబడును. (ఆ. ప్రె)

“సినిమాలు బుద్ధదేవుని చారిత్రము”

ప్రదర్శించరాదను నుత్తరువు

రంగూను 8 ఆగస్టు:-మదను థియేటరువారి, “బుద్ధుని చారిత్రము” అను ఫిలిమును ప్రదర్శన జరుగరాదని, పిలిచు సెన్సరింగు అధికారులు తాత్కాలికముగ నుత్తరువు నొసర్పిరి.

రంగూను ఆగస్టు 9:-బర్మాపోలీసు మిషనరీ, బర్మా ఫిలిం సెన్సరుల బోర్డును అకనరముగ సమావేశ మొనర్చి, మదను థియేటరువారి బుద్ధునిచారిత్రము అను ఫిలిమును సెన్సరింగుకు నిరాకరించెను. గత శనివారమునందును సీఫిలిము రెండు సినిమాకంపెనీలయందు ప్రదర్శించబడుచున్నది

ఒక కంపెనీ మరియొక కంపెనీని మోస మొనర్చుట

కలకత్తా ఆగస్టు 9:-హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి బ్రీస్టిగారి యెదుటను, ఒక బారీయెదుటను, హెచ్. ఎఫ్. ఇల్లి యెదుటే జేబడిన కేసు విచారింపబడెను. ముద్దాయి హెచ్. ఎఫ్. ఇల్లియటు (ఇండియా) లిమిటెడ్ కంపెనీకి మా నేజరుగను డైరెక్టరుగను నుండెను. ఈకంపెనీవారు అలీమాలా ఇండస్ట్రీయలు కార్పొరేషనునకు మా నేజరుగనుబట్టుగా నుండి టి. ఇ. ఇన్వెస్టు అనువాని సహాయముతో కార్పొరేషనునకు 50 బంధించిన రు 350000 లను అకనరించి హెచ్. ఎఫ్. ఇల్లి యెటు (ఇండియా) లిమిటెడ్ కంపెనీ క్రింద ఖర్చుపెట్టె నని బి. పి. సి. 406, 402 సెక్షన్సు క్రింద నేర మారోపించ బడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

కెన్యాపరిష్కారము

దక్కను సభవారి అసమ్మతి

పూనా ఆగస్టు 8:-దక్కనుసభా సంఘమువారు కెన్యా పరిష్కారమున కసమ్మతిని దెబ్బపెట్టెను. భారతీయులకు సంపూర్ణ నిరసనాసత్యము నొసగని పరిష్కారమేదియు భారతీయుల సంప్రదించుటకు దనియు తీర్మానముల నొసర్పిరి. ఈ సభాకార్యదర్శిగ కదివత్సరములపైగా పనిజేసినట్టి శాసనసభ్యులై టి. కే. కపేగారి మరణమునకు సమాధానకరీత్యాన మొనర్చబడెను. కాత్రిగారు తిరిగి వచ్చినతోడనే కెన్యాపరిష్కారమును గురించి విచారించుటకు భారతేశ సేక సంఘము యొక్క ప్రత్యేకసమావేశము పూనానుండి జరుగు నని తెలియుచున్నది.

శాసనసభాప్రవేశము

ప్రజలలో బహుజనాభిప్రాయము శాసనసభా ప్రవేశమునకు వ్యతిరేకముగానున్నను కొందరు నాయకాగ్రేసరులు అధ్వాననే బాంధికము వీడెరును కలయట కడుంగు నోచనీ యును. ఇది మహాత్ముని కర్మయింపబడిన ధర్మనూత్రావలం బనమందు వారికిగల బలహీనతను బాటుచున్నదేగాని వేరుకాదు. ఇది ప్రజాసామాన్యము గ్రహింపబోలేదు ప్రజాభిప్రాయము ప్రచారములకు తెలిసినంత విపులముగా నాయకులకు తెలియుట దుర్లభము. శాసనసభాప్రవేశమున గాక తద్వహిష్కారముననే కార్యసిద్ధియందని యిటీవల రిగెడిసంగతుల మూలమున మనము గ్రహించుచున్నాము. ఏవధతుల మీదైనను, ఏ విధానము ననుసరించినను శాసనసభాప్రవేశము సహాయనిరాకరణ ధర్మ నూత్రములకు వ్యతిరేకము. మిరవాదులకే శాసనసభాప్రవేశము నివృత్తియోజనమని తోచునీసమయమున కొంతమంది సహాయ నిరాకరణావలంబులద్వారా ప్రయోజన మాహించుట కను విచారకరమగు 50 తి. ఒకవేళ శాసనసభలకన ప్రయోజనము కలుగవచ్చునని ఊహించినను అట్టి విధముగా పొందు జయముకంటె మనశుండుండు ఆధ్యాత్మికకక్షిని విజృంభింపజేసి ధీరత్వము తో కన్యకాంజల నెదుర్కొని సంపాదించెడి జయమే విలువ గలది యగును. ఎన్నికవ్వములు ముల వారింపినను అటు మాత్రము లొంగక ధర్మమార్గానువర్తయై సహాయనిరాకరణ నూత్రములకు బద్ధులమై నిష్కామకర్మయోగమును కొనసాగించుటయే మనవిధి యని ప్రతిపాదనను గ్రహింపవలసి యున్నది. ఈ సంగతియే గయాకాంగ్రెసునందు నువ్వక్తమయినది. దానిని ధిగ్వింతులకు ప్రజాభిప్రాయమును మూలద్రోయుటయే యగును. సత్యమున కొక్కటే మార్గము. మన విధానము తుమ్ములమీద గాక పరిశోధితములమీదనే ఆధారపడియున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును సులభచేయునయెడల నాయకుల కార్యములు నివృత్తియోజన మగును. ప్రజలకు నాయకుని యందు గౌరవ ముంకించును. మహాత్ముడు లోకోత్తర పుత్రుడు డెలిటమెరికా మొదలగుదేశముల వారందరను కీర్తింపచున్నారు. జర్మనీయందు మహాత్మునిచే బోధింపబడిన సాత్త్వికనిరోధ మరలచింపబడుచున్నది. అట్టి మహామహునిచే స్వరాజ్య సంపాదనకు మార్గముగా కొన్ని ధర్మనూత్రము లేర్పాటు కాబడినవి. వాటిని జేయు వేదవాక్కులుగా భావించుచున్నది. అనుసరించుచున్నది. జేయు నావించిన యీ సెమ్మిడి కారణభూతులు నాయకులుగాని ప్రజలు గాక. నాయకులు చెప్పినట్లు వినుటకు వేళ మెప్పుడును సిద్ధముగా నే ఉన్నది. నాయకులలో భేదాభిప్రాయములు గల్గుటకు దేశము గర్హించుచు నేయున్నది గాన నట్టి క్రొత్తవిధానముతోను మార్పులతోను దేశమున కవసరము లేదని నెజలు కనుగొనినవారికి తెల్లమే. మహాత్ముడు మనకక్షి సామర్థ్యములను కృద్ధిచేసికొన వలకము కల్పించుటకే తాను ప్రోత్సహింపజన్మింపజేసిన కేగినాడని జనము భావించుట నియమము. కాన నికవయినను కాలమును కృద్ధచేయక ప్రతివారును కార్మికును శ్రమింపను కాపాడెదరు గాక.

ఇవటూరి వీరభద్రరావు

అమలాపురం

కరాచీ మోసముకేసు

కరాచీ ఆగస్టు 8:-కెన్సెను కారి, అలీము, రామిఖా యిగార్లు వాదించిన అప్పీలు విచారణ ముగించబడెను. సోమవారము తీర్పుజెప్పబడెను. తీర్పు జెప్పక సమయమును ముద్దాబాహుగాకతనిని కోరబడిరి. కెన్సెనుకారికి తేమాను స్వస్థతగా నున్నయెడల హాజరు పెట్టెన ననియు, స్వస్థతలేక రాజాలని యెడల మెడికలు సర్టిఫికేటును హాజరు పెట్టెననయియు ముద్దాబాహుకర్త ప్లీడరు దెలికెను.

ఈ సభ వారే స్థానిక సు నిర్ధారణ చేయాలి. ఇంకా ఎందరు వాదించి-
తాని హెచ్చుమంది నిరీక్షించి నిశ్చయించుకొని తిరిగి వచ్చినా
జ్యోతిషుల వారు నిరీక్షణము చేసి వారి సంగి స్వీకారము
వారికి గొప్ప ఆరకాశమును కలిగించుట కలగలదు. (అంతవఱకును
ఎటులైన బహిష్కరణ పక్షమునకే విజయము కలుగును. ప్రార్థ-
నలు హెచ్చుగా నుండుట కలగలదు. ఇదిగా విషయమున కట్టుబట్టి
లేదని" ముగించారు తెలిపి. (సర్వసమాప్త.)

ఆంధ్రవత్తిక

1923 సం॥ ఆగస్టునెల 9 వ తేది

గురువారము

నాగపురపు సందర్శనము

—:—:—

హిందూదేశపు దృష్టియంతయు, నాగపురపు పత్యాగ్రహమువంకకు ప్రసరించినది. శాసనసభా ప్రవేశసమస్య సయితము, దేశదృష్టి నాకర్షించుట లేదు. జన్మస్వత్వమును సంరక్షించుకొనుట కన్నను మానవుని కుత్సత్వకార్య ముండబోదు. స్వాతంత్ర్యముగూర్చి పట్టుదలగలవారికే, అయ్యది సిద్ధించును. హిందూదేశమునందన్ని భాగములనుండియు దేశసేవకులు నాగపురమునకు వెడలి, పతాక గౌరవమును రక్షించుచున్నారు. నాగపురమున రైలుబండిదీగిన వెంటనే వాలంటీరులు అరెస్టుచున్నారు. వాలంటీరుల యుత్సాహము రానురాను యధికమగుచున్నది. స్త్రీలు సయితము వెడలి, గాంధీ నిర్బంధదినమున పత్యాగ్రహ మొనర్చెదరని ప్రయత్నింపబడినది. గాంధీమహాత్మునిపతి స్త్రీలకు నాయకత్వము వహించును. దేశమునందు సందిగ్ధస్థితి జనించి, దేశస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముకలుగుచున్నదే, స్త్రీలయినను ఎటువై హిందీ యూర్కొనగలరు? గృహంతరాళములనుండి స్త్రీలు సైతము బయలువెడలి రాజకీయరంగమున బ్రవేశింపవలసి వచ్చుట దేశమునందు బెరిగిన స్వాతంత్ర్యసక్తికి నిదర్శనము. నాగపురపు సంరంభమును కొందరు చూడకనేయున్నది. ఇది కృత్రిమ ప్రయత్నమని మరికొందరు చెబుచున్నది. శాసనసభా మోహితులయినవారి కెటుల గనపించినను, మహాత్ముని యుద్ధమును నాగపురమునందు వికసించినది యంగీకరింపక తీరదు. జాతీయహృదయము నిది రగల్కొలిపె ననుటకు సందియములేదు. రాష్ట్రభేదము లిందుకడుకడలేదు. దూరము, దగ్గరయను నాలోచనలు వాలంటీరులకు తట్టలేదు. దేశమాలను సందర్శించుట కన్ని ప్రాంతములనుండియు నాగపురమునకు తీర్థయాత్రవలె వెడలుచున్నారు. జాతీయపతాకమును గాంచగ నే, స్వాధీన భారతవర్ష స్వరూపము మనోనేత్రమున కొక్కిమారు పొడగట్టును. ఆదృశ్యము నుకమారు హృదయముజేసికొనినవారలకు, తాత్కాలికవ్యములును, జయలుబాధలును, కొరమాలిన ఇతరప్రశ్నలును గోచరింపవు. మార్తాభక్తి వెల్లివిరియు తరుణమున, స్వరాజ్యచుభవము పొడగట్టు శుభసమయమున, చిల్లంపిషయములతో ప్రసక్తి ఏమి గలుగును?

నాగపురపు సత్యాగ్రహము శాసనోల్లంఘనమగునా? కాదా? యను ప్రశ్నతో బిచ్చు బనిలేదు. జన్మస్వాతంత్ర్యము నేపేరున పిలిచినను సరియే. అది యుత్సాహకర్మమని, ప్రతికర్షణలు సైతము అంగీకరింపక పోలుతేను. నాగపురపు అధికారులుబాత్రము, సత్యాగ్రహమును శాసనోల్లంఘనమని పేరుబెట్టిరి. మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగూ సర్ ప్రాంకు స్టేగారు, పతాకసంరంభమును శాసనోల్లంఘనమని పిలిచి, దాని నణగదొక్కటకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సర్కారు విషయోగింపవలయునని యా, ఆంధ్రులగు ప్రజలును శాసనసభ్యులును తమ విషయమున తోడ్పడవలయుననియు హెచ్చు

రించిరి. సర్ ప్రాంకు స్టేగారి మొదటి యుద్దేశ మెటులున్నను, ప్రస్తుత సత్వము అసందిగ్ధమని గ్రహించవచ్చును. వీరు తమనిశ్చయమును విడనాడి, విశాలదృష్టిని బలపి, తమ నిశ్చేదపు బుద్ధులను రద్దుజేయువరకు, ప్రస్తుతసంరంభము కొనసాగ మానదు. డాక్టరు కాంగాయను గుజరాతునాయకుడును, గాంధీమహాత్ముని సుపుత్రుడగు రామదాసు గాంధీయు కలిసి, అహమ్మదాబాదు నుండి బయలుదేరి సూరతు, అహమ్మదాబాదు, కయరాబోది మొదలగు ప్రాంతములనుండి ప్రోగుజేయగల వాలంటీరులతో నాగపురము జేరెదరని తంతి వార్త చెలుపుచున్నది. ఈ సమయమున గాంధీ మహాత్ముని జన్మరాష్ట్రముగు ఘూర్జరరాష్ట్రము వాలంటీరుల సభకముగ వంపియు, సత్యాగ్రహ నాయకులను వంపియు, తన ధర్మమును నెఱవేర్చుచున్నది. ఓర్వోలీ తీర్థానమునకు పూర్వము, గుజరాతు జాపిన సంసిద్ధత నేడు మరల సువ్యక్తమగుచున్నది. గుజరాతును శాసనసభల ప్రశ్న ఎన్నడును కలవరపెట్టలేదు. అందుచే, నాగపురపుసమస్యపై తన దృష్టిసంతను కేంద్రీకరింపజేయుటకు, గుజరాతునకు వీలగుచున్నది. మిగిలిన రాష్ట్రములు గూడ గుజరాతు మార్గమును అనుసరించుట, యుక్తము.

శాసనసభ్యులు నిర్బంధప్రయోగమునకు తోడ్పడవలయునని, సర్ ప్రాంకు స్టేగారి తొలి ఆశురముతో విన్నవించినను, వారి విన్నవము నిష్ఫలమయ్యెను. 144 కేసుక్రింద నాగపురమునందు జారీ జేయబడిన పతాకనిషేధాజ్ఞను రద్దు జేయవలయునను తీర్మానము గూర్చి మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారు కడు దూరము చర్చించి, తుదకా తీర్మానము సంగీకరించినటుల నేటివార్తలు చెలుపుచున్నది. నాగపురపు అధికారుల నిరంకుశ ప్రవర్తనమును, వారు నమ్ముకొనిన శాసనసభ వారయినను ఆమోదింపక బోయిరి. శాసనసభ్యుల నయినను సంతృప్తిపరుపని ఉత్తరువుక్రింద వేలకొలది దేశభక్తులను కారాగృహమున నుంచుట, ఏటి న్యాయమో గ్రహించవచ్చును. భారతీయులలో నే పక్షమువారును నాగపురపు నిర్బంధములను ఆమోదించుట లేదని స్పష్టమగును. అధికారులు తమ స్వంతభాధ్యతమీదనే యిట్టి తీవ్రచర్యకు గడంగి, హిందూదేశము నుక కొననుండి వేరొక కొనవరకు చలింపజేయుచున్నారని విదితమగుచున్నది. శాసనసభ్యులకు, లా, ఆర్డరులపై యభిమానము లేకబోలేదు. స్వాతంత్ర్యములను నిరోధించుట లా, ఆర్డరులు గానరవు. నిర్బంధచర్యలను, లా, ఆర్డరుల రక్షణ మను పేరుతో రాజప్రతినిధి గారు సమర్థింపజూచుటవలననే, ఇట్టి యనర్థము వాటిలుచున్నది. సత్యాగ్రహ మొనర్చి జయలు లోనికి బోయినవారందరన, ఎట్టివరతు లేకుండ వదిలివేయవలయు నను తీర్మానముగూర్చి శాసనసభలో నేటిదినము చర్చ జరుగును. శాసనసభా తీర్మానముల నయినను ప్రభుత్వమువారు తక్కువైనదని దోచుదు. స్టేగారి నిశ్చయము, ఇందలి సందర్భములను తేటపరచుచున్నది. తమ ప్రతిష్ట నెలులనయినను కాపాడుకొనుట కధికారులు ప్రయత్నించుట, వారి సాంప్రదాయమునకు దగియున్నది. ఇట్టి స్థితిలో శాసనసభ్యు లేమి జేసెదరు? ప్రభుత్వమువారు తమ కోర్కెలను నిరాకరించునపుడు, అట్టి పర్యవసానముతో వారు సరిపెట్టుకొందురా? లేక, వి. జే. పటేలుగారు ఇంతకుమున్ను కొరెనటుల తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చి జాతీయపతాకమును చేబూని సత్యా

గ్రహ మొనర్చెదరా? తీర్మానముల గావించుట సుభాషే. అవి నెఱవేరవలయు ననిన, శాసనసభ్యులు దేశముకొరకు తగిన త్యాగముల నొనర్పవలెను. ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనవలెను. తేనియెడల, వానికి విలువయుండజాలదు.

డిమోక్రిటికు పక్షము

పిన్నికలు సమీపించుకొలదియు తమ పక్షమునకు వోట్లీయవలయునని, వివిధపక్షసభ్యులును ప్రకటించుట సహజము. ప్రస్తుత పరిస్థితులబట్టియు, సంస్కరణముల స్వభావముబట్టియు శాసనసభలో నే పక్షమువారున్నను, చేయగలిగిన లాభమత్యల్పమని మా యభిప్రాయము. మీదమిక్కిలి శాసనసభల వాతావరణము ఎట్టి ధీరచిత్తుని నిశ్చయము నయినను కదలించినని అనుభవము చెలుపుచున్నది. శాసనసభలకు వెలుపల జేయదగిన కృషివలననే, జాతీయ పునర్నిర్మాణము సిద్ధించుననియు, స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షమగుననియు శాసనసభా ప్రవేశానుకూలురు గూడ అంగీకరించెడి విషయమే. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమై శాసనసభ్యు లు పేక్షవహించుచు, స్వయంసహాయపు విలువను గుర్తింపక, ఎల్లపుడును కరుల యనుగ్రహమునకై వేచియుండురు. శాసనసభ్యులందరును ఏకమై ప్రజామోదకరమగు తీర్మానముల గావించినను, వానిని కొనసాగింపవలసిన బాధ్యత అధికారులకు లేదు. అధికారుల చర్యలపట్ల శాసనసభ్యులందరు జేరి నిరోధము జూపినను, ఈ నిరోధమును వారవలీలగదాటి తమ కార్యములను సాధించుకొనుటకు సంస్కరణ శాసనము చక్కని యవకాశమిచ్చియున్నది. సందర్భము లిటులుండ, శాసనసభ్యులు జేయగల మేలుగాని, కీమగాని, చాల పరిమితగలది. ఈ పక్షమువారు మే లొనర్చిరయ్యు ఆ పక్షమువారు కీ డొనర్చిరనియు జెప్పుటలో స్వారస్యమంతగ గనుపింపదు. సమర్థులు సభ్యులుగ జేసిన చోటులలో నయినను, వారలు గావించిన యువకారమత్యల్పము. ఒక పక్షము వారి స్థానమును వేరొక పక్షమువా రాక్రమించిన మాత్రాన గలుగబోయెడి మార్పు అత్యల్పము. అందుచే సంస్కరణవిధానము పూర్తిగ మారి, స్వరాజ్యమునకు చోటిచ్చునటుల జూచుట భారతీయుల విధ్యుక్త ధర్మమగును గాని, స్వల్పపు మార్పులకొరకు బ్రయత్నించి లాభముండదు. సామాన్య శాసనసభలో డిమోక్రిటిక్కు పక్షమువారు జేసిన గొప్పపనులను వివరించి, శేషగిరి అయ్యరుగారు నేవనలు పార్టీవారి చర్యలను నిరసించిరి. మరల తమపక్షమువారినే ఎన్నికొనవలయునని అయ్యరుగారు కోరిరి. ఈమారు డిమోక్రిటిక్కు పక్షమువారు దేశమున కెక్కుడు లాభ మొనర్పగల రని, శేషగిరి అయ్యరుగారు హామీ యిచ్చెదరా? శేషగిరి అయ్యరుగారి పృథ్వాంతము ప్రకార మయినను, డిమోక్రిటిక్కు పక్షమువారు జేయ గలిగిన మేలు అత్యల్పము. వారి యుద్దేశములు సహజేశములు గావచ్చును. వానితో ప్రజలకు ప్రసక్తిలేదు. అవి ఎంతవంకు సఫలమయ్యెననియే, ప్రజలు గమనించెదరు. లా, ఆర్డరులను చెవలెలుగ పూజించుటకు నేవనల్ పార్టీవారు సమకట్టగ, డిమోక్రిటిక్కు పక్షమువారు ప్రజాభ్యుదయమునే లక్ష్యముగ నుంచుకొనిరట. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయుటకు తమపక్షమువారు సలిపిన ప్రయత్నములు నేవనల్ పార్టీవారి ప్రతికూలచర్యవలన విఫలమయ్యెనని, శేషగిరి అయ్యరుగారు చెలుపుచున్నారు. ఇటులనే నిర్బంధ ప్రయోగకాఠిన్యమును పడలింపజేయుటకు జేసిన ప్రయత్నము లన్నియు ప్యర్థమయ్యెనట. కొన్ని సం

దర్శములందుమాత్రము ప్రభుత్వము నోడించుటకు నేమనలే పార్టీవారును డిమోక్రటికు పార్టీవారును కలిసిన నిదర్శనములు గలవు. ఇట్టి కార్యవసానము చేకూరుటకు తమవత్తుమువారు నేమనలే వత్తుము వారికి దోసిలాగి, వారు కోరినమార్పుల నంగీకరింప వలసి వచ్చెనట. శేషగిరిఅయ్యగారి యుదంతము వల్ల ఒక్కసార్లుము గోచరించుచున్నది. ఏజాతి యయినను పరాధీనస్థితిలో నుండగ, వత్తుముల నేర్పరుచుకొనుట అయితే మనియు, హానికర మనియు స్పష్టమగును. స్వాంత్ర్యము ననుభవించెడి దేశములందే సక్రమమగువత్తుము లేర్పడుటకును, వేర్వేలువిధానములు ప్రకటిత మగుటకును అవకాశ ముండును. శేషగిరి అయ్యగారి రెంత జెప్పినను, శాసనభావయోగముపై దేశమునకు నమ్మకముగలుగుట దర్శనము. శాసనమునందు, ప్రజల విశ్వాసము దొలగి చాలకాల మయ్యెను.

సాహసకార్యములు

పాశ్చాత్యుల సాహసకార్యములు కలుమారు ఆశ్చర్యమును పురిగొలుపుచుండును. తాము తల పెట్టినకార్యములవలన ఇహమందు గాని పరమందు గాని లాభ మున్నను లేకున్నను, సాహస మన వారికి ప్రీతిమండు. ప్రపంచమందంతటను తమ ఏలుబడిని స్థాపించుటకును, ఇట్టి సాహసమే వారిని పురిగొలిపిండును. హిమవత్పర్వత శిఖరము నెక్కినమాత్రాన నేమిలాభము గలుగును? లాభ మున్నను లేకున్నను, ఒకజట్టువెంట వేరొకజట్టు ఇందుకొరకు ప్రయత్నించుచునే యున్నది. ఈ ప్రయత్నములో ప్రాణములను కోల్పోయినను సరియే, వారు లెక్కపట్టరు. అపజయములు వారిని నిరుత్సాహపరుపవు ధన సమృద్ధి వారు సరకు జేయరు. ఇటులనే ఇంగ్లండునకును ఫ్రాన్సునకును మధ్యనున్న ఇంగ్లీషుభాషలో సమృద్ధి నంతయు యీదవలయునని ఎంతకాలమునుండియో ప్రయత్నిమలు జరుగుచుండెను. ఇట్టి ప్రయత్నములలో కలుపురు అపజయముగాంచిరి. కొందరు ప్రాణములను సయితము కోల్పోయిరి. తుట్టతుడకు భాషలను దాటుట సాధ్యమని నిరూపించబడెను. అమెరికా దేశీయుడగు ఫలివనగారు 27 గంటలు నీటిలోనుండి దోవరునుండి కెలయివద్దకు సురక్షితముగ చేరి నటుల, విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరికి వేయి ఫవరనలు బహుమాన మీయబడెను. అమెరికా ప్రీయొకర్లుగూడ ఇంగ్లీషు భాషలో నీడుటకు బ్రయత్నించి వదునైదుగంటలు నీటిలోనుండెనుగాని, కొన్ని యిబ్బందులచే తన ప్రయత్నమును వదులు కొనవలసివచ్చెను. కాని ఇంతటితో నీ ప్రయత్న ముగిసెను. మరికొందరు స్త్రీలు ఇందుకొరకు ప్రయత్నించి, విజయము గాంచుచున్నవి. పాశ్చాత్యుల సాహసము నెంత మెచ్చుకొనినను,వీరియే దేశ మేదియో తెలియదు. ఆత్యున్నత పర్వతాము నెక్కి క్రొందకజూదినన, లేక మేఘముల భేదించి వాయు విమానములపై ఎత్తున కెగిరినను, ఇంగ్లీషు భాషలువంటి సమృద్ధిమను దాటినను, ఆత్యున్నతి కెట్టి లాభము గలుగదు. భౌతిక సంతృప్తికొరకు, పాశ్చాత్యు లెట్టి సాహసమున కయినను పాల్పడుచుండి, ప్రాచ్య దేశీయులు ఆత్యున్నతికై యంతకన్నను ఎక్కుడు సాహసము నకు పాల్పడుచుండెడివారు. వీరు హతయోగాది సాధన లనవలంబించెడివారు. వాయుభక్షణ పర్వ భక్షణకు గడంగెడివారు. సంసారమును వదిలి, కా డిపుట్టో జేరి తపమాచరించెడివారు. ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య సాంప్రదాయముల భేదము నిందుమూల మున గుర్తింపవచ్చును.

రంగాచారిగారి తుమాహళ

సామ్రాజ్య శాసనసభలో సెప్టి మెంటరీ గ్రాంటు లను నిరోధించుటకు, టి. రంగాచార్యులుగారు సిమ్లాకు ప్రత్యేకముగ వెడలియుండిరి. ప్రతిష్ఠంభ ముల నవలంబించెదమని వాగ్దానముజేసి యుండిరి. సెప్టి మెంటరీ గ్రాంటులు, ప్రభుత్వసభ్యునిచే ప్రవేశ పెట్టబడెను. రంగాచార్యులుగారు తమకుగల ప్రతిష్ఠంభనోద్దేశమ నుకొంతవరకు వెల్లడిజేసియుండిరి. వీరి యూహను శివస్వామిఅయ్యగారు చేసి, తది తరు లేమి అభిజ్ఞేపించి యుండిరి. తంతివార్తలలో ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతముప్రకారము, పడునేమ గురుమాత్రమే సెప్టి మెంటరీ గ్రాంటువలదని వోటు జేసియుండుటచే, రంగాచార్యులుగారి యుద్దేశము విఫలమయ్యెను. వీరి ప్రయత్నము భగ్నమయినను, ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన పడునేడుగురు, ధైర్య వంతులని ప్రతీకలుబొగడెను. ఈ పడునేడుగురిలో రంగాచార్యులుగా రొకరుగ నుండురని ఎల్లరును తలచియుండురు. ఓటుజేయు సమయమునకు రంగా చార్యులుగా రెక్కడకో బోయిరని, జస్టిసు ప్రతిక మొన్నటిదినము ప్రాసి, వారిచర్యను ఖండించి యుండెను. జస్టిసుప్రతికకు దెలిసిన సమాచారము సరియగునో కాదో యని తలచుచుంటిమి. నిన్నటి జస్టిసుప్రతికకు రంగాచార్యులుగా రొక బాబును వ్రాయుచు, వోటుజేయు సమయమున తాము లేమని యంగీకరించిరి. ఆ సమయమున తాము రాజప్రతినిధిగారిని చేరొకచోట కలుసుకొనవలసి యుండుటచే అక్కడకు పోవలసివచ్చె ననియు, ఆకారణమున తాము వోటుజేయుటకు వీలులేక బోయె ననియు, రంగాచార్యులుగారు తుమాహళ దెలిపిరి. ఇతరచోటుల తమ కెంతి పని యున్నను, సెప్టి మెంటరీ గ్రాంటులను తాము నిరోధించు నపుడు తుదివరకు రంగాచార్యులుగారు నిలిచి యుండి ప్రతికూలముగ వోటు జేసి ఇతరులకు మార్గదర్శకులుగ నుండుట ధర్మమై యుండెను. రంగాచార్యులుగారు దెలిపిన సమాధానము, ప్రజల కేమాత్రము సంతృప్తికరముగ దోపదు. ఆచార్యులుగారు మొదట జేసిన వాగ్దానమును చెల్లించ లేదని చెప్పక తప్పదు.

17 తేది: నాగపురపు సంరంభము ముగియునా ?

ఈ నెల 17 తేదితో నాగపురపు జల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు 144 వ క్లెక్కుక్రింద అమలులోనికి బెట్టిన పతాకనిషేధాజ్ఞకు రెండునెలల కాలవరమితి ముగియును. శాంతికి భంగము కలిగిన దప్ప వారి యుత్తరువు ఆనాటి కంతరించు నని, మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభలో హోం మెంబరుగారు దెలిపిరి. ఆపిమ్మట, సివిలుస్టేషను గుండ ఊరేగింపులు వెడల వచ్చునుగాని, అందుకు జల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి అంగీకారమును తప్పక బడయవలయు ననియు, అతడు విధించెడి షరతులను పాటించవలయు ననియు, వీరు సూచించిరి. జల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి షరతులు ప్రజల కనుకూలముగ నుండునా యనునదియే ప్రశ్న. ఏది ఎటులున్నను, హోం మెంబరుగారు కొంత వెనుదగ్గిళ్లుల గనపించును. పతాకపు ఊరేగింపువలన శాంతికి భంగము కలుగుననుట వ్యర్థపుటాహ. 144 క్లెక్కు క్రింద జారీ జేసిన ఉత్తరువంతరించిన పిమ్మట, మేజిస్ట్రేటుగారు క్రొత్త ఉత్తరువును జేయకుండు చో, నాగపురపు సంరంభము ముగియును. కాని ప్రజలహక్కున కంతి మాత్రమున లాభము గలుగనేరదు. తమయుత్తరువు తప్పని మేజిస్ట్రేటుగారు గ్రహించి, ఇంతటితో దానిని రద్దుజేసికొనుచో, ప్రజలలో శాంతిగలుగును.

దేశమునం దింత సంచలనము గలిగినను, శాసన సభ్యులు తమ యసమ్మతి దెలిపినను, అధికారులు తమ తప్పిదము నంగీకరింపకుండుట, విచిత్రము. పొరబాటులను ప్రజలుగాని అధికారులుగాని జేయ వచ్చును. తమచ్య పరిగాదని రుజువయినను, అధికారు లావిషయము నంగీకరింపక, ప్రతిష్ఠను మాత్రమే కొలుచుటచే, దేశములో నశాంతి మిక్కుట మగుచున్నది. హైందవసమస్య రాను రాను విషమరూపము దాల్చుచున్నది.

ప్రత్యేక దేశీయమహాసభ

ప్రత్యేక దేశీయమహాసభకు, డాక్టరు అన్నారీ గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, అసభ అధ్యక్షులుగా కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి. అన్నారీ గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులవదలి సమర్థతతో నిర్వహించెద రని తలచెదము. కార్యదర్శియు, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడును, సభాధ్యక్షుడును మహమ్మదీయు లగుట విశేషమని ఎంచవచ్చును. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు మహమ్మదీయు లెక్కుడుప్రతిష్ఠ పొందుచున్నారనుట కిదియొక నిదర్శనము. వీరి నిదర్శనము నాదర్శముగ గైకొని, మహమ్మదీయ సాధనలు స్వరాజ్యసంపాదనకొరకు యావచ్చుక్రిని వినియోగించి కృతకృత్యులగుట, సంభావ్యము. హిందువులును మహమ్మదీయులును మాతృదేశోద్ధరణకై గాఢముగ కృషిసలుపుచో, అనవసర కలహము లుదయింపజాలవు. ఉభయజాతులును భారతమాతపుత్రుల మని మనస్ఫూర్తిగ భావించు నెడల, ఒకరితో నెకరు కలహించుటకు ఏలుండునా? అట్టి భ్రాతృభావము అక్కడక్కడు మరుగుపడుట చేతనే, యనర్థములు వాటిల్లుచుండును. మూలో దేశము వెనుకబడుచుండును. రాబోవు కాంగ్రెసు సభలో నీవిషయమును గూర్చి విచారించ నవసర మెంతేని గలదు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు అన్నారీగారును, అధ్యక్షులగు కలాం అబద్ గారును, హిందూమహమ్మదీయసంయోగమును బలపరుచు మార్గముల బోధించి, భ్రాతృభావమును పురి కొల్పెదరు గాక!

న్యాయాధిపతిపై ముద్దాయి చెప్పను విసరుట

బొంబయి హైకోర్టునందు సాహసకృత్యము

బొంబయి ఆగస్టు 12:—బొంబయి హైకోర్టునందు దీక్షనమాన వొకకాశాని నిందితుడు బహిరంగముగ కోర్టున ధిక్కరించుటచే గొప్పసంచలనము గలిగెను. హైకోర్టుక్రమింప వెనుకొందు శ్యామూర్తి శ్రేణుగారు బారీయొక్క ఏ.గ్రీకును నిర్ధారణ ననుసరించి ముగ్గురు పతాకలను సాయుధముల బందిపోటు లు ఎన్ని సన్నాహము లొచ్చుచున్నారను శరమృతికడ కేటించెను. నిందితు కిదివరకు కేటించబడినవారెట్లులే రాజధాని ప్రధానమంత్రికి వీరిని వెనుకొన కమ్మిటుజేసెను. ముద్దాయిలకు సెల్లులును సెల్లర్లును ఉన్న శిక్ష విధింపబడెను. అందు కర్మరూపు విధింపబడిన ఆహమ్మదు బాన్ అను వారెడు శిక్ష వోర్వకాలక, శిక్ష ప్రకటించబడగానే తన కాలిజోడులం దొకదానిని తీసి శ్యామూర్తిపై విసరెను. ఆశ్చర్యవశమన నది గురికల్పి శ్యామూర్తి వెనుకభాగమున పడెను.తనప్రత్యయు విఫలమగుటగాంచి నిందితుడు రెండవ చెప్పవడికి ఆరిగిపై తిరిగి విసరివేసెను. పోలీసువారిని వెంటనే పట్టుకొనిరి. కాని చెప్పుచు విసరివేయుటకు ముందు పట్టు కొన బాలకపోయిరి. రెండవ చెప్పు, ప్రాసెక్యూటరు స్టేషను లలో భోగారామియమన పడెను.

నిన్నటిదినమున మాజీ గౌడ్ పోలీసు కోర్టునందు మేజిస్ట్రేటుచే కేటించబడిన ముద్దాయిగూడ సెల్లు ప్రయత్నించెను

లాహోరు, ఆగస్టు 7:—రెండు కర్మరూపు శిశువార్యము బాద్షానుండు ద్రక్షణుని నవహరించెను నేరమిది ఆశ్చర్యకరమై త్వరలోను వారు ఎ. పిమ్మన్న అను అంగ్లో హైందవ్వి సభకు జేసిరి.

పంచములు

మన కర్తవ్యము

రంగనాయకులు (ఆకుపర్లు)

III

పంచముల ప్రస్తుత యుద్ధానికి కారణము లనేకములు కలవు కాని వానియందు ప్రధానమైనది ఆర్యుల జాతి అని చరిత్రకారు లాశ్చర్యకొనుచున్నారు. ఎన్నియైనా లీలనర్తకముల నుండియు జరుగుచున్న సభాసభాగము పంచములందు ద్రావిడులని చెప్పటంబు తప్పులేదు. ఆర్యులు ప్రభుత్వమున క్రమశిక్షముగా మన జాతియు నామించుకొనునట్లుగా ద్రావిడులను తరిమివేయుచుండిరి. వైగా ద్రావిడుల నాగరికతను నాగరికత సాంప్రదాయమునకు కృత్రిమముగ నుండే, అయ్యది యుపయోగపరిచేమైన “అనాగరికత” సాంప్రదాయముని ప్రభుత్వది ద్రావిడుల నాగరికతను యాపహత ప్రయత్నింప మొదలిడిరి, ఎంతవరకు జయముచేసినో యిప్పుడు చెప్పవలయు కాని భూరిజాయము మాత్రము పొందజాలకుండిరి. దీనికి దృష్టాంతము మనదక్షిణదేశ ద్రావిడుల యధ్యక్షనాగరికతయే సాక్షి. తమిళులందు ప్రధానభాగము ద్రావిడులు. తమిళ భాష కిల్లుము కాత్రుము ఎల్లవిషయముల ద్రావిడుల నాగరికతాఫలమే అట్టి నాగరికతను నడుమదానెడిన యార్యుల సాంప్రదాయమునకు చెందిన ఇంగ్లీషు ప్రాచీన జర్మనుల అమెరికనుల వలె ప్రస్తుతమియ్యగ మందు తెలివితప్పులయ్యితిమి అజ్ఞానసంకల్పితము కార్యక సంపద నాగరికతయే మన దృష్టమైనది. జీవించినవారిని భ్రాంతిపెందించు “భారతీయ నాగరికతను వైగా దేశస్థుల నాగరికతను నీగ్రోవాతుల నాగరికతను” యాభిమాన తలపెట్టి యున్నారు “సాంఘిక సాంప్రదాయముల కలవాటు కొందిన” ఆఫ్రికాఖండపు నీగ్రోలకుండు “క్రైస్తవ సాంప్రదాయములకు చెంది” తమ స్వార్థార్థ “సంఘ” ల కేవల బాంధ్వి యటయు అంత అనీగ్రోవాతివారు ప్రభుత్వముగా తీసికొనుచుంటియు నిదిలేదు. తమకప్పు నొప్పుకొనుటకు మునుపటి కాత్రువేత్తలు వైగా “నీగ్రోలు నాగరికత కెందిన ప్రజలుగా మార్చి పీలులేదని” విచారముచు చున్నారు. ఎట్టిద్రుమ!

మనదేశమునకు మనపంచములవలన మనకర్తవ్యము త్రిప్పుచు మిగిలినవారు వెదకుకొనుదు, మిగిలినవారిని పంచములు ఆనాగరికతకాతి చెందినవారిని తలంచుటలేదు. మన ద్రావిడులందు రోక్కావ్యయము పంచముల యుద్ధానికి కారణము వారి “అనాగరికత” ము వాటిని తెల్పుటలేదా? సరే! పంచములనుండి “అంతరానిననును తీసివేయుదము! తరువాత వారి యలవాటు తెల్పుడలయును! మనవారిలో నూటికి తొండుదిలొమ్మిదిమంది వారందరి యలవాటు ము యలవాటులను ననుసరించియే యుండలయు నియు మనయలవాటులు కలు సత్తమ మైనవియు తలంచుచున్నారు. వీరిందను ప్రస్తుతమాదులందున్నారని తెల్పుట మిగుల దుష్పరిచా యేమి! సరే! మాతము సత్య మెటు లున్నది.

పంచముల సాంఘికవిషయముల కాదే మొదలిడినట్లునీ, కాననగవిషయము వారిశ్రీల స్వతంత్రతనిబాగుగ గణనకుచ్చి రజనలయైపిమ్మట కొలదివచ్చుములకు చాల మంది యువతీ జనులు వివాహమును చున్నారునియు, స్వయంవర వివాహములు హిందూ మతస్థులందు జరిగిన్ని మతరసంఘములందు జరుగుటలేదనియు వారియందు ఘోషాయాను దగిలవు దుష్టచారము లేదనియు పాశ్చాత్యదేశములందునతే శ్రీలు అమితస్వక్రమముగ సాంఘికవిషయములందున్నారనియు కనుగొందుము. ఇంతకంటే బాగైత్రగ చూచినచో అందరు శ్రీలు జనివేసి తీసిజీవించునట్లు భ.మును పొందియి కొనుచున్నారనియు భర్తవై నాధారపడియుండు శ్రీలు అరుదనియు అందులక ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము పాశ్చాత్యదేశశ్రీలకు లేకపోగా మనపంచము శ్రీలకు కలదనియు తెలిసికొనుచున్నాము. కొంతయులనుట తీర్పుకొందు ఇప్పుడేమి చూచుచున్నారమి? అడుగారు తమభర్తను చనిపోయినచో తిరిగి పెండ్లాడగలరనియు అట్లు తిరిగి పెండ్లాడుట సామాన్యముగ జరుగు అనుభవమనియు చూచినచో అత భర్తతో యిష్టములేకపోయినను భర్త సరియగువాడు అట్లును భార్య భర్తకుండి విడిపోయి మరొకరి పెండ్లాడగలరనియు చూడవలయు ఇట్లు చేయుట లోడయ్యి ర్భయము క్షురతే దనియు ప్రతి గ్రామమునందు ప్రజలచే నిరూపింపబడినకుల కెద్దలవ్యాధి తగిలయముల సరిహద్దు మొనర్చుట తియ్యకన యనియుచూచి ఇతరులకకక తె తెంపుడు ఇంగ్లండునందొకను దొంగటలేదనియు భార్యభర్తలవియోగము ఇకను ప్రాప్తదేశమునకు మరలు ఎదిరించుచున్న దనియు గాంచి ఆశ్చర్యము పొందకమాను. ఇతియేకాక, బాల్యవివాహములకు మారు, ప్రతిభుకపుడు, పెద్దవాడై, తనకుద్యోగములేర్పి, భార్యకు పోషింపగలనను ప్రార్థన కర్పి, అట్టిస్థితి కలిగివచ్చుచే, వివాహమునకు

కొనుటయందు, ఇంగ్లీషువారికి సమానముగ, మన పంచములు స్వారసి తెల్లము. కుటుంబము వదలి, గ్రామము వదలి, ఇతర ప్రాంతములకు పోయి, తమతమ భాగ్యముల కనుగొను నున్నాము, ప్రార్థన, యరుతుకము ఇతర సంఘములందుకంటే, పంచములందు హెచ్చుగనున్నదని, గ్రామగ్రామములకు వెళ్లుచుండు పంచముల జాచినవారు, పత్తములకు వేలకొలిదిగా, ఇతరదేశములకు వేలకొలిదిగా వెళ్లు పంచముల జాచినవారు ఎరుంగుదురు. వైగా, ఈస్టుభావమునకు, ఇంగ్లీషువారితో పీరు తులనాగుచున్నారని మాడ కనుపట్టును. ఇంగ్లీషువారి విషయములు కలవు. నామ తెలిసినభాష మే చాల కొద్ది ఎంతయో, అశ్చర్యము, వింతకల్పించు, ఉపయోగకరములగు నాచారములు, వీరియందు కలవు. అనేకవిషయములందు, మనకు, నీలము గలకలక కేకల్పించుచున్నాము. క్రైస్తవత, కొండరు, వీరి యాచార్యవర్తనలగుండు చదివి, ద్రావిడు మెలియే! మేలు కల్గు ఇట్టి యాచార్యకరమగు సాంఘికవాదములు పోషి యున్నాయా మిభావము? ఇట్టి “సాంఘిక” సాంప్రదాయములనుండి, తదితర, హిందువులు, కొన్ని కొత్తమార్గముల జూచుట ముందరి. తరువాత, అట్టి “సాంప్రదాయములందు” కొంత మందికలదనియు అట్టిసాంప్రదాయములకు పంచములలనడియించిరి కాన అట్టివానిద్వారానే వారిద్వర్తన మార్పు అగుట కెట్లుకలవలసియు వారికిమారు మనకర్తవ్యముల వారి కంటే ఎక్కిన, వారిసాంఘికత్వం తీసికొనుననియు ప్రహేలుకు నంది ది. వైగా ఆసాంఘిక సాంప్రదాయముల ననుసరించి ఏయేదిధముల ఎప్పుడుచుట సాంఘిక మార్పులు, సంఘసంస్కారము, జరుపుట మంచిదాయను విషయమును, బాగైత్రగ నాచారములు తెలుస. తిరువడేస లాభములేదు. కాని కొందరు ఉత్సాహులు లీవిషయమును గూర్చి కొంతకాలము చేసినచో మార్పు తెల్లు డలయునో యని విచారింపవలసపడెను.

ఇక మరొక గూర్చి విచారింతు. పంచము లేతతమునకు చెందియున్నారని కొందర క్రైస్తవమతమునకు దున్నారు మరొకరికిమంది వహమ్యవీరియొకరి నిదివరకే మారి పంచముల నుండి విడిచిదిరి మిగతవారిందరు హిందువులు క్రైస్తవమతమునకిరి అమెరికా స్వాతంత్ర్యం ఇంగ్లండుదేశమునందు కచ్చుచున్నారు తమతమ దేశములందే తమతమ జాతియు పొడలే యువకుల కల్పనాను కల్పించలేక పోనీస్థితి వచ్చుచుండే తమకాతుల వుండు సహజబుద్ధిచే, ప్రపంచము కెల్ల నొక్క తెల్లపంచముగ చేయవలయు”నియు ప్రపంచమునందొక్క “క్రైస్తవతమునకు” చెందియుండవలయు ననియు, గొప్పభావోద్రేకమున మనదేశ అనకు మచ్చుచున్నారు. అయితేముందు మన పంచముల నధ్యయించుచున్నది “క్రైస్తవము”మని చాటుచున్నారు. వీరి చేయుచున్నదేమి? అచ్చుటచ్చట, తెల్లవానితో సమానముగ నుండువచ్చునని భ్రమ చెందినకొలిదిమంది పంచముల క్రైస్తవులుగ మార్పుచున్నారు. ఈ క్రైస్తవ పంచములు, తదితరులకంటే సుత్రము లభిచున్నారా? వీరి తమసోదరులను వైకి తీయవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారా? వీరికి క్రైస్తవము, నిజముగా, అర్థమగుచున్నదా? ఇదిగతకంటే హెచ్చుదే భక్తి వీరికికలరా? హెచ్చుదే కలరా? లేదు లేదు. మనపంచములే, క్రైస్తవమతమునకు, ఎవ్వరును దాని ననుసరించకుదురు. వారెట్లుగా చదువుకొని, క్రైస్తవమునుమందిరి విమర్శన, అంత క్రైస్తవత్వమో చాల మంచివిషయమే, హిందువులగుదా మిందరు మనపంచములగుండు తలపోయుచున్నది “దొరస్వామి”గాను వ్రాసిగ్రంథము జనువుచో, పంచములు హిందూ మతస్థులగుటకు మారు, అనేక హిందువులు, పంచముల మతము ననుసరించుచున్నారని విదితము కాగలదు. “కాతేయ మతియ, బలి, దయ్యములు, మారెండులు, కొలుపులు, వగైరాల్సెము, భూమి నాగరికప్రజలకు చెందిన మతము, పంచముల ననియు, అంగ్లీతియందు పడిన, హిందువుల సేవ లామతము ననలించి పంచములందు హిందువుల కలంప మొదలిడిన తెలియుటలేక? వైగా ముదతీయదేశ హైద్రాబాదులో అట్లు ద్రావిడులనుండి హిందూత్వమునకు మారువారు. అందువలన అదిమతము “పంచముతము” మన నుటినచ్చెను. కొంత వరకు తమకమును “పంచములను హిందువులని పిలుచు” అలవాటుపడితిమి. మన మరొక ముఖ్య రీతి “హిందూ మతము కాదు” మన గ్రామ్యములు “హిందువులు” తదితరులు “పంచముత హిందువులు”.

ఈవిషయము చూచు దికి టెలుగుగ నుండవచ్చు తరువాత హిందూమతము మార్పు పంచముల హిందువులు చేయవలయునని తలంచుట లేక? క్రైస్తవమతములగుట గాంచి విచారింపుచూ రెండరు తమ మతముతోగలిగి గూర్చి మార్పించిచున్నారని, తమమతమే మేమో పంచములనధ్యయించి తెలుస? హిందూమతము జయమందుట కలగాదా? మన గ్రామ్యములకు గల ప్రజలుగా తిరిగి పంచముల పంచములమతమునకు వదలుట లేదా? సత్యమార్గమునకు తిరిగి మార్పాదుచో పంచములు హిందు

వులు క్రైస్తవులగుటకు మార్పు, పంచము మతమునందున్నారని యున్నాగా హిందువులకొంతమందిపంచమునకు హిందువులుగ మార్పుచున్నారనియు తెల్లము. తరువాత వహమ్యవీరియొకరి కలదు. పాశ్చాత్య మనకర్తవ్యవేత్త లామతము సేరకాబుద్ధి కల వారికి రుచించుటననుటా? కెంతకల్పించుచో కాని, మనపంచముల మార్తము వంగదీయలేక ఆచరము నికరమార్పుచున్నది.

అన్ని మతములకు చెందిన మహనీయులు పంచముల మత మెదిగా, అట్టి “మత పాబల్యమునకు” కారణ మెదియో, వారు, ఏ యితరమతములందు, ఇన్ని కంటే వత్సరములనుండి, చేరనందులకు గల కారణము తెప్పియో విచారిం, వారికిల “నైతిక లోపము తెప్పియో” నొని, వాని కట్లు ఈ “మతముల పోటీలను వశి” ప్రభుత్వముగా మార్పు పీలుగదా? విచారింప బూనుట యుక్తము.

పాశ్చాత్యదేశములకు, నిరుకుదు. భవిష్యత్ యశభవ బలులై, ప్రజల యజ్ఞానమరణ, కాత్రువేత్తల తప్పుడు నమ్మికలకలక, కష్టములపాలై, పత్తములందుగల, భీషణముల లతులకొలిది, ఇరుకు సంఘం, అనారోగ్యప్రదము లగు భాగములందు మురుగుకంపు కల గల్గిలయుండు, రోగపీడితము లగు వీధులందు, నివసించుచున్నారని నీక్షించు విధము లనేకములు కలవు. అందు “కరణాలయములు” లే “నెటిలొమెట్టు” అను సంకలన, శ్రీబాబ్బా అను మహానీయునిద్వారా ప్రజలుగా, నేను “పడడే జొచ్చినది ఇంగ్లండుదేశమునందు ప్రభుత్వమున, ప్రత్యేక ప్రత్యేక మత సాంప్రదాయముల ననుసరించి, వీరి సేర్వక, మరికొందరు క్రయత్నింప మొదలిడిరి. అత బుగతసాంప్రదాయమువారికి, మరొకరికి తగవులకలు, పోటీలు కల్గి అనేకకష్టములు కల్గుచుండెను. పిమ్మట శ్రీబాబ్బా గారి సలహానలన, ఏ సాంప్రదాయమునకును సంబంధించక, మానవ సేవ చేయుటయే, ప్రధాన కర్తవ్యముని భారణ చేసినది. అప్పుడిందు “కరణాలయములు” వృద్ధి యగుచుండుటయే, ఆస్యతరలనకు చెందినవారు, “పిని నుండి, సహాయము పొందు ండుటయే, తద్వారా, మానవసేవ కలుట య సాధ్యము కాజొచ్చెను. ఈ విషయమున, మనదేశ ముందుగల, మతప్రచారకులెల్లకు నునించు టుక్తము. మతము ప్రచారము కాక, మానవసేవ, భగవంతుడు, మనలజేయ గలదు. మ. సోదరుల, మ. వైపును మార్చి, గర్భముడుకుటమూ వారికి చేతనయిన తనా మొదలి, వారినుండి “పుష్కల కంపముల బొందు” మంది.

ఇంగ్లండునందు, క్రైస్తవత ప్రచారకులు, లే “అనార్యులు” చేయుచున్న సంఘసేవ మరేయెక్క, సాంఘిక సహజము, చేయుటకు లేదని తెల్పుట ప్రారంభించుచున్నాను. ఈ “సాంఘిక సేవ” కలననీ ఈ “సహాయము” తమ గొప్పసామము ప్రజాశాయకుల భావమును నిల్పికొనుచున్నారు. వైస చెప్పిన “కరణాలయముల” ద్వారా, అనియున్న బాలబాలికలకు కొంతవసోదములు కల్గి చుట్ట, జబ్బుకడి యున్న నయోకృత్యులకు జైవధ సేవచేయుట సుఖముకై యాత్రల జేయవలసినవారి మంచి సలహానిచ్చి చాగనుండు టిక్కెట్టుల దెచ్చి పడుటాదిగాగల అనేకపనుల జేయుచున్నారు. ఈ యలవాళ్ళ లే “అనార్య కరణాలయము” లందు నిరుద్యోగినవారణమునకు అరోగ్యక్షణమునందు యావకులకు విద్యాదాన మొకప్పు డందు, శ్రీలకు అన్ని ధనుల సలహాలిచ్చుటయందు, గర్భిణులగు శ్రీలకు సహాయము చేయుటయందు, ఇది యది యనసే, అన్ని విషయములందు, ప్రజాసేవ చేయుచున్నారు.

మన దేశమునందు “క్రైస్తవ మతప్రచారకులగు, తెల్ల వారిని జూచుడు, వారి తిరుగు గృహములు అట్లు సుఖములు గాంచుడు. వారు చేయుచున్న కాలయాసముచూచునకే గూరికి వచ్చుచేత అలగుచ్చి యాచారింపుడు. మిమ వెంటనే చేసు ప్రభుత్వమున తెల్లనవయము “పంచములగుటకు రహస్యము” విదిత కాగలదు మము తెల్ల వారిని దేవీగిచ్చగా మార్పుచుండు చేమించుట భగవంతుని యిష్టము. వారిని నిందించును సుఖమునుకాదు మానవసేవకు ధర్మము. స్వగతికొనియొకొకరు ధర్మము. హిందువులు “యాచార్య” లేమి చేయుచున్నారని వారికి పంచములందు చేమిన దము గలకా? వారికి ఇతరుల యందు కరుణ కలరా? వారు చేయుచున్న మానవసేవ యేమి? పిందరికంటే అంగ్లీతి ఆచార్యులెంతయోకష్టము కరణార్థకృత్యములు సరే! వీరికి పంచములందు బాధ్యత యొకటికాదు. పంచముల నధ్యయించుట వీరి ధర్మము యావకులగుటలకాబుద్ధి చి దైవభక్తి ల వారు చేయులనకేమి జీవము గల్గియుండు “మానవసేవ చేయుటలనకే” ఏయేమైనా ప్రజల నార్పియు, కష్టములనైన బాధ్యత నెటిగి మానవసేవచేయుటాని వైరముల మాని పంచముల సేవించుటకు భద్రకంబు లగుట హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవ జైనమతస్థుల ధర్మము.

“ఒకారా” నాకావిషాదము

విచారణ తిరిగి ప్రారంభింపబడుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—మేనెల రేపటి ప్రాంతీయమున బంగాళాఖాతమునందు కుపానున మునిగిపోయిన, బ్రిటిషు ఇంజనీరు స్టీఫెన్ నావిగేషను కంపెనీవారి “ఒకారా” నాకను గురించి మెరీన్ కోర్టువారు 1881 ఈ దినమున విచారణను ప్రారంభించిరి. ఈ కోర్టు వారి దిన వరకు జూన్ 29 వ తేదీ ప్రాంతీయమున మావేళ మైకోంత సామ్యమును విచారించి ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్యమై నంతటితో నావిగేషను విషయము భూతమునందును, రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు జి. జె. వైకోబర్గారు కోర్టుకు దిద్దుతర కహించిరి. నాకానిర్మాణకామ్రజ్జుడగు నాద్దగారు, బి. ఎన్. ఆర్. మేనెను నూకరింపెందెంబగు కమాండరు గ్రహాణ, గార్ల కోర్టు సభ్యులు. ప్రభుత్వమువారికి దిద్దుబాటిగల రిమోవెన్స్ రగు జె. డబ్ల్యు ఆర్. ప్రభుత్వము కమిషను వాదించెను. బ్రిటిషు ఇంజనీరు నావిగేషను కంపెనీ తరపున జె. లాంగ్ఫర్డు జే. నాద్దగారు హాజరైరి.

ప్రభుత్వము తరపున వాదించుచు రి. గారు, అభ్యాలు నుండి “ఒకారా” యందలి నాల్గవంజనీయరు, మార్పుమానమున స్పాట్లందుండలి తన సాదించుట ప్రా. సి. న. బా. బు. ను గ. రింది నడిచెను. నాక దుప్పలము గ. ను పు. ప. ని. యా, నాక కోక కన్నము పడెనయ్య, దాకి తాను అతువజేసితి ననియు నాకయొక్క ఇవపరతులు ఒక వీసమునందును మాత్ర మె. లననియు, రైపు బోటులలో నాకటి సమగ్రములూ దిప గానే నీటిలో నిండిపోయినయను నడుగలదు.

బి. జి. నా. కంపెనీ ఏ. టెట్లకు మెకె. మెకె. అందు కంపెనీవారియందలి మారీను నూకరింపెందెం బగు కెట్లకు వెన్నీగారు సామ్య మొసగుచు అభ్యాలుకద్ద “ఒకారా” నాకకు మరపుతులు జేయబడె ననియు ఒక మేడును కరిపుచుటగా నాక కన్న మొసర్పబడె ననియు, నాక కలకత్తాకు వచ్చితిరువారి సంతృప్తిరముగ పూర్తిజేయ బడె ననియు దెలిపెను.

మే 11 వ తేదీ జి. జి. స్మిత్తు, అనువాదకు, “ఒకారా” నాకావోగి : ను సంతకముతో “ఇతర నాకలను పరిక్షించుట నాకారం” నని కామన్సుభ్యుండి బి. ప్లెన్సు అనువాదానికి వ్రాసెనని అత గారు దెలిపిరి.

బ్రిటిషు ఇంజనీరు కంపెనీలో జె. స్మిత్తులను వారడు లేదని వెన్నీగారు నడిచిరి. ఒకారా నాక యందు ఒక వైర్ లేన అపరేటునా, ఇద్దరు బానియును గలరు. ఇట్టి వాతావరణపరిస్థితు లందు నాకలయమునండి వెడలకచ్చునను యుత్తర్యులు లేవు. సాధ్యముగ బాగ్రత్తలన్నిటిని పుచ్చుకొనవలెననిమాత్రమే నాకాధికారుల కొనగబడిన నూచనలు. వీలు చిక్కినవచ్చు. వైపు బోటులను పరిక్షించి జాడలెన్ని అధికారులు నూచన లొనగు బడును, అభ్యాలునందు కుపిపర్యాయము “ఒకారా” వైపు బోటు పరిక్షించబడెను. ఎండలుగారూ కాలమున నీ బోటు లందు ఆర అంగుళాలలోతు నీటిని యొందవలెనను నిబంధనలు గలవు. ఇట్లొనర్పబడుట బాగ్రత్తలన్నియు వాధ్యుత నాకాధికారికి, ఒకారా నాకయందు రెండుఅంగుళము లోతువరకు కచ్చువుల నుంచవచ్చును.

సమాధిమునండి ముగ్గినదిగుండా ఒకారా నాకను కైకి దెచ్చిన మైలు అగు అప్పెల్లు అనునతడు తిరిగి విచారించబడిగా సాగరునండి బడులుజేరినప్పుడు నాక ధి బాగుగ నే యుండెనని యా, మే 2 వ తేదీ సాయంత్రమున బడులుజేరినప్పుడు దోకి యా అంతకు పూర్వ మొకటి య మైల్లు రెండు వాయు వార్తలు ఒకారా నాకకు జేరెననియునుడిచెను.

“అంగారా” అ. నా. కెట్ల నగు దయముడు గారు ఇట్లు దెలిపిరి.

మే 16 తేదీన కుపానునండి కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. మరునాడు మార్గమున వెడలుపాను సంధించెను. రేపటి దీయదయమున “ఒకారా”ను కలసికొంటిని. అనాయంత్రము ఒకారా నాక సహాయముకొర కన్నవైపులకు వాయువార్త నంపెను. సహాయమునకు వచ్చుచుంటి నని వాయు వార్త నంపిరి కాని వాతావరణ పరిస్థితుల ప్రాంతీయమునకు ఈవార్తనంపుట కష్టమయ్యెను ఒకారాతెలి నందిక ప్రదేశ మనకు జని అన్నివైపులకు పరిక్షించితిని రాకట్లు ప్రేమించితిని. మరునాడు దయమున కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. అంతరకు వాతావరణ వసుల

భారత శాసనసభ స్పీకరు గ్రాంట్లు

రంగాచారిగారి వోటును గురించిన కథ

ప్రభుత్వమువారు, ప్రజాశ్రుతిగ్రంథుల అభిప్రాయమును నిరసించి ఉత్పన్నమును విధించిగాన ప్రభుత్వమువారికి స్పీకరు గ్రాంట్లను నిరాకరింపవలెనని దెలుపుచు రా. బ. టి. రంగాచారిగారు భారత శాసనసభయందు స్పీకరుగ్రాంట్లను ప్రతిపాదన వెచ్చిరి. ఈసందర్భమున ప్రతిపాదనకు తనవోటును వానేయొక్క తనకి స్పీకరుగ్రాంట్ల ప్రాపక. తరువాత స్పీకరుగ్రాంట్లను కేంద్ర విషయములకు బట్టినుకొనక టి. చెను.

రా. బ. టి. రంగాచారిగారు 7 వ తేదీన ఇట్లు వాసిరి:— నిన్న మిసంపాద కీమత్వానమున నన్ను గురించి గావించిన విమర్శలకు ఒక యభ్యుతానమునాడ జేర్చియెడల బాగుండెడిది. అనియము మికు దెలిసిదేకాని మిపాతములకు దెలియదు. భారత శాసనసభలో వివిధ ప్రాంతముల నుండి సిమాకు వచ్చిన 13 రాజకీయములతోడను రాజప్రతినిధితోడను చాలకాలమునకు పూర్వమే నేను బహింగముగ గావించుకొనిన ఏర్పాటు ప్రపారమువారిని గలిసికొనుటకు జననియించుటచే స్పీకరుగ్రాంట్లను దక్కమున నేను వోటు జేయవలెనని ననునవిషయము మికు దెలియదు. ఆస్పటికే సామంతము 1881 20 నిమమును లకుటచే వచ్చున అపి ముద్రాపిడినమున వోటును వీసికొనుటలు ఏర్పాటు జేయవలెనని అభ్యుతానమున 5 గా. 50 నిమమును లకు నేను రాజప్రతినిధిభవమున వాజరు గావలసియు జెను, అసయయు తరువాత నీ వోటులు తీసి కొన బ డెను వి. మ. యమునను గమనింపవలెను.” రంగాచారిగారు జెప్పించి సరియే గావచ్చును. ఉత్పన్నమున రంగాచారిగారు తాను కైకి దెలుపునంత మనస్తాపమునందుచున్నయెడల అసెంబ్లీయందె యుండి ప్రతిపాదనకు తనవోటు నిచ్చియుండుట తనధర్మము గాదా? అనునదియే మాత్రమే ఏర్పాటు ప్రకారము రాజకీయ నిధివద్దకు కల్గవలసి వచ్చునని రంగాచారి గారు లెలుపుచున్నారు ఈ ఏర్పాటు ఏ మియో తానట్టి భారతమునగాను (భారతాయచక్రమును నిరాకరింప వలెననిగల) రాజప్రతినిధివద్ద కచ్చుడు వెల్లువలన ఉత్పన్నము సర్దిభిక్షేమను కీమన దెలుపు ప్రాంతీయము మంతపరమా సపాత్ర మయ్యెనో మా కందఃకును దెలియను. (జస్టిస్)

సిమా అగ్గు 8:—ఆంధ్ర సెన్ట్రెలరు మాసములందు మామూలు వర్తములకంటె నీకల్పము ఎక్కువగాని కల్పముగాని మరయునని యెంచుటకు కాణము గానియుండుటవని వాతావరణకామ్రజ్జుకు దెలిపెను.

మాగ మారలేదు. ముందు కుపానుగలదను తంతి జేరియెంబ “ఒకారా” నాక ముందుకు జనరాదను సేషము లేదు, కాని ఇట్లు చేరియెడల “ఒకారా” నాక ముందుకు జనెదని నేను దలంచెను.

లాంగ్ఫర్డు జేమ్సుగారి క్రక్షల క్లిట్లు ప్రత్యుత్తరమున గెను:—“ఒకారా” నాక సహాయముగోతుచు పుసిన వాయు వార్తయందు దెలుపుచున్న ప్రదేశము సరియైనది గాదని వారలంపు పుపులక కైకి మించినంతనిన నాకలో ప్రదేశించుటచేతను వెదదరంగములచేతను “ఒకారా” నాక మునిగిపోయి యుండును. మక్కాని యంత్రము వాగుగ నే యున్నదని లోచుచున్నది. ప్రభుత్వవాతావరణకామ్రజ్జుల పంపు వాయువార్తలవలన నాకలకు లాభము దశాలదు. ఈతంతివార్తలు ఆలస్యము గ జేరును గా నకు పా ను యొక్క యభ్యుతానము నిర్ణయించుకొన స్పీకరు లేదు. సాధారణము గ నాకాధికారులు సమీపమునన్న నాకలయొక్కయు, తమయొక్కయు అనుభవములను బట్టి నిర్ణయముల గావించుకొందురు సాగరునండి “ఒకారా” నాక బడులుజేరినప్పుడు వచ్చివా యువార్త వాతావరణము వాగుగ లేదని దెలిపియుండియెడల నాక బడులుజేరినట్టిది. కాని అనియము అందు స్పష్టపరు పబడలేదు. 80 వత్సరములు నాక నాయకుడుగ నుండి, బంగాళాఖాతమున నాకు 28 సం. ల అనుభవము గలదు.

సామాన్యముగ మే ఆక్టోరు నాకు మాసములందు కుపానును సంధించుచుండును. ఈమాసములందు నాకలందలి సరకుల బకవుల కెగ్గించుచు నిబంధనలొప్పించిన వాగుండును. తిరేవునిచారణబరులను.

గవర్న మెంటు టెక్నికలు పరీక్షలు

క్రొత్త సిలబసు

కవర్ని యెంటు టెక్నికలు సిలబసుకు మార్పుటకును, కవర్ని యెంటు టెక్నికలు ఏ. పీ. టి. గాక నవంబరులో జరుపుటకును ప్రభుత్వమువారు రింగీరించినటుల దెలియజేస్తున్నది. ఇకముందు నా యెంటుగ్రేడు, లోయరు గ్రేడు, ఆరి రెండుగ్రేడు లందును, రైపురై టింగు లోయరుగ్రేడుకు మెకానిజం ప్రాక్టికలు జరిక్కు యుండదు. 15 నిమములసేపు, సిమెనానికి 25 మాటలచొప్పు న స్పీకుజరిక్కుయందును.

ఒక గంటన్నుసేపు స్పీకుమెంటుచేప రుండును. నా యెంటు గ్రేడు రైపురై టింగుగూడ నిమములకు 40 మాటలచొప్పు 15 నిమములసేపు స్పీకుజరిక్కుయందును. లోయరు గ్రేడు నా యెంటుగ్రేడు నూటికి 7 కచ్చులకన్న యెక్కువ పడగూడదు. నా యెంటు గ్రేడు పాసుకుటకు నూటికి 5 కచ్చులకన్న యెక్కువ పడగూడదు.

మార్పుచేయు

మార్పుచేయులో లోయరుగ్రేడుకు రెండు చేపరు లుండును. ఒకటి నిమములకు 10 మాటల స్పీకుచొప్పు 10 నిమములకుండును. రెండవచేపరు (ప్రిసిపిటా) మిదనుండును. నా యెంటు గ్రేడులో స్పీకుజరిక్కు 10 నిమము లుండును. సిమెనానుకు 120 మాటలు స్పీకుండవలయును. రెండవచేపరు (నోట్సు ఎలబురేమను) రెండుగంట లుండును. మూడవచేపరు (ప్రిసిపిటా) మిద నుండును. చూచి వ్రాయుటకు 500 మాటలకల అచ్చువ్యాసేజి యాయుండును. 750 మాటలకు గల ఉత్పన్నము ప్రధమపురములో 800 మాటల కెక్కువలే కుండ కుప్పిరించి వ్రాయవలయును. లోయరు గ్రేడునా యెంటుగ్రేడు నూటికి 5 కచ్చులకన్న యెక్కువపడగూడదు. నా యెంటు గ్రేడు పాసుకుటకు నూటికి 4 కన్న యెక్కువ పడగూడదు.

బెంగుళూరు నైన్సు పాఠశాల

బెంగుళూరునందలి ఇండియన్ సయిన్సు పాఠశాలయొక్క (చేతుల కోర్టునందు 187. కె. వెంటురెడ్డినాయుడు, కె. టి. సభ్యుడు) రాజప్రతినిధిచే నియమించబడెను. కోర్టుయొక్క స్థాయినిర్ణయమునందు నాయుడుగారు సభ్యులును అభ్యుతానము గూడ నియమించబడిరి.

చెన్నపురి హైకోర్టులో

ఆర్డినెరి బిడిషనల్ సివిల్ జూరిస్ట్ క్లౌ

సి. ఎన్. నెం 435/1912

వాది:—సి. ఎన్. శివరామపల్లె కారియకర్.

ప్రతివాదులు:—బి. యెంటు టెక్నికలు కంపెనీ లిమిటెడ్. దాని లిక్విడేటరు డాక్టరు ఎమ్. సి. నంబూద్రాపు, మహికోచదు.

వై. వా. వా. 1912 సం. 10 దిశంబరు నెల 29 వ తేదీ ఆదమానం దిక్రీ ననునది, 7-2-1922, 14-8-1922 తేదీలలో జారీయైన ఉత్తరాలు, 2-8-1923 తేదీ అయ్యుననున వారి యొక్క ఉత్తరపు ననుసరించును.

మద్రాసు వెరిఫ్ గారు

చెన్నపురి హైకోర్టు భవనము నందు 22-8-1923 తేదీ కలకు 12 గంటలకు ఉడిగవ లేజరు బడినవాటిని,

బహిరంగ వేలమువేసి విక్రయింతురు

హిందూమతసంబంధ మైట్రియం ఇతర ముఖ్యవిషయములకు సంబంధించి గొప్ప నిలవల ఆంగ్లగ్రంథములు, నీతి పదముల (Translation of the India Penal Code) జీవాత్మ శాస్త్రము (Astrology about the body) మొదలగు అరవపుస్తకములును, ప్రతివాదికొనెడి చేరిన విలువ యొక్క గ్రంథముల కాపీరైటును బహిరంగవేలమువేసి విక్రయించబడును.

సి. జె. కృష్ణమూర్తి, వాది కలెక్టర్

మొనూరు, అగ్రస్తుతి:—బ్రాహ్మికుమారీశ్వరిమ్మ (రంజనల) పెనువర్షము అధికముగ కురియుటచే అరువల్లి-నరసింహరాజపురములనుధ్యరైలువార్తము మునిగిపోయినది. జండురైళ్ల రాకపోకలు నిలిచిపోయినది. రాకపోకలెప్పుడు సాగునది ముందు దొలుపును.

గుజరాత్ ఖాదీమండల వార్షికసభ

ఖాదీప్రచారసంఘమువారి 19 వ కరవత్తము... ఖాదీ ప్రచారసంఘమువారి 19 వ కరవత్తము... ఖాదీ ప్రచారసంఘమువారి 19 వ కరవత్తము...

గుజరాత్ ఖాదీ కొంచెమే రయారగు చున్నది... గుజరాత్ ఖాదీ కొంచెమే రయారగు చున్నది... గుజరాత్ ఖాదీ కొంచెమే రయారగు చున్నది...

మహారాష్ట్ర ఖాదీమండలి... మహారాష్ట్ర ఖాదీమండలి... మహారాష్ట్ర ఖాదీమండలి...

మహారాష్ట్ర ఖాదీమండలి... మహారాష్ట్ర ఖాదీమండలి... మహారాష్ట్ర ఖాదీమండలి...

శ్రీ గాంధీ ఆంధ్ర జాతీయ మహావిద్యాలయము - ఏలూరు

ఈ విద్యాలయ సావనరక నివేదికను మా కంఠెను... ఈ విద్యాలయ సావనరక నివేదికను మా కంఠెను... ఈ విద్యాలయ సావనరక నివేదికను మా కంఠెను...

సంస్కరణను తెంపించుట జాతీయవిద్యాలయముల... సంస్కరణను తెంపించుట జాతీయవిద్యాలయముల... సంస్కరణను తెంపించుట జాతీయవిద్యాలయముల...

ఖాదీ విద్యాలయము... ఖాదీ విద్యాలయము... ఖాదీ విద్యాలయము...

మగ్గలూల్ గాంధీ... మగ్గలూల్ గాంధీ... మగ్గలూల్ గాంధీ...

బడుచుండుట చాలసంతోషదాయకము భౌతికసౌఖ్యకాత్ర... బడుచుండుట చాలసంతోషదాయకము భౌతికసౌఖ్యకాత్ర... బడుచుండుట చాలసంతోషదాయకము భౌతికసౌఖ్యకాత్ర...

ఈ పాఠశాలయం దాయకైతమును గూడ నేర్పుట... ఈ పాఠశాలయం దాయకైతమును గూడ నేర్పుట... ఈ పాఠశాలయం దాయకైతమును గూడ నేర్పుట...

ఆర్థిక నిధి... ఈ పాఠశాల నేర్పాటుకేయటం కేర్పడిన దీక్షాసంఘ... ఈ పాఠశాల నేర్పాటుకేయటం కేర్పడిన దీక్షాసంఘ... ఈ పాఠశాల నేర్పాటుకేయటం కేర్పడిన దీక్షాసంఘ...

పోర్టు నెంటుజార్జి గెజేటు

ఆగస్టు 7 మంగళవారము

పబ్లిక్ కాలు

కాపుసాహెబు ఏ. హనుమంతరావుగారు ఫిఫ్త్ సెక్టర్ పేరిటనుండి ప్రభుత్వమునకు అప్పియేటు సెక్రటరీగ నియమించబడినది.

హ్యూబెయిన్ బ్రిడ్జి రైల్వేలో గారు నాల్గవ తరపు దివిజను డెప్యూటీ:మినిస్టరుగ నియమించబడినది.

లా కాలు

బద్దలూ సారానురావుగారు డెప్యూటీ జిల్లా హాస్పేటలో బెంచ్ మేజిస్ట్రేటుగ నియమించబడినది.

తిరువలచెట్టి రంగయ్యచెట్టి, ఇనుంటల వెంకటసుబ్బారెడ్డి, మైసూరుబాపు, ఎలపమూరు నుబ్బారావు, చేయూరు శేషచలంనామిడు, బి. జి. బుల్ జగ్జీర్ సాహెబు బహదూరుగారు ఓట్రాజిల్లా తదితర బెంచ్ మేజిస్ట్రేటులుగ నియమించబడినది.

గంజాంజిల్లాలో సెకెండు క్లాసులో మేజిస్ట్రేటులుగ నున్న టి. రామమూర్తిశంకరులు, కే. పు. సో. త్రిపురకుమారులు 1922 క్లెక్ నుండి సేరము తేదీనవారికి కమిషనులు కధికారి నియమించబడినది.

విశాఖపట్నములో డెప్యూటీ కలెక్టరుగనున్న ఆనకాల బగవాధరావు కంటకగారికిన్ని, కృష్ణాజిల్లాలో డెప్యూటీ కలెక్టరుగనున్న మహమ్మదు ఇస్మేల్ సాహెబుబహదూరుగారికిని డెప్యూటీ జిల్లా ఫస్ట్ క్లాసు మేజిస్ట్రేటుగనున్న తి. కట్టికర్కా శేట వివాహం మొదలయ్యగారికిని ఇంగ్లీషులో స్వయముగ సాక్షులును తీసికొను అధికారి నియమించబడినది.

రెవిన్యూ కాలు

మహమ్మద్ సేఫ్త్ సాహెబుగారు గుంటూరు జిల్లాలో డ్యూటీనుండి పుష్కారాధికారిగా మార్చబడినది.

తూంపూడి భగవంతుల ప్రగతి విశాఖపట్నం ప్రైవేట్ మార్కెటింగ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలో కమిషనరుగారు చిత్తూరు ప్రైవేట్ రీజి నియమించబడినది.

సాంకేతిక నియంత్రణ కాలు

కాల్ కల్లూడి వెంకటనరసింహారావుగారు నెల్లూరుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమించబడినది.

సి. రంగస్వామిశెట్టిగారు తాడిపత్రి మున్సిపల్ కౌన్సిలరుగ నియమించబడినది.

శ్రీ కాకుళం తాలూకా బోర్డుకింద నున్న బ్రహ్మనగర్ యూనియనుబోర్డు ద్వితీయపడినది.

కాజి జ్యోతిరామరాజు, బండి సాంబశివరావుగారు కృష్ణాజిల్లాలో సభ్యులుగ నియమించబడినది.

విద్యా కాలు

కంజాపూరు నాగనాథశాస్త్రి మత్తుస్వామిగారు (వెస్ట్ డెస్ట్ కాల్ కాలి) జియాలజీ ప్రొఫెసరుగ నియమించబడినది.

మదనపల్లి కాల్ కాలిలో ఇంటర్మీడియేటుకు మూడవ గ్రూపు జెప్పుటకు బంధు నోటులు కాల్ కాలిలో బియేట్ 4వ గ్రూపు జెప్పుటకును ప్రభుత్వమునకు రంగీకరించినది.

ఇతర ప్రకటనలు ఏ. ఆర్. రామస్వామి మొదలయ్యగారు కాల్ కాలి సర్కిల్లో సాబ్ ఇన్స్పెక్టరుగ మార్చబడినది.

జి. వెంట్రాడ సయ్యదుగారు మద్రాసు సెంట్రల్ స్టోరు హానుకు మార్చబడినది.

యం. గణపతిశావుగారు విశాఖపట్నం మెడికల్ న్యూరాలజిస్టుగను, మెడికల్ ఇన్స్పెక్టరు అప్పియేటుగ నుండును. ఏ. కృష్ణయ్యగారు విశాఖపట్నం కన్న మెంటు హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆసుపత్రిలో రిజిస్ట్రార్ డివిజను నుండి నియమించబడినది.

కాశీమిలవాడ సంఘము

కెన్యా కరెస్పాండెన్సు కనమ్యుటి

శ్రీ, ఆగస్టు 7:—రా. సా. సానియోలుగారి అధిపత్యము క్రింద క శ్రీ మితినాథ సంఘము సమావేశమయ్యెను. కెన్యా కరెస్పాండెన్సుకు తీర్మానమున కనమ్యుటిని వెలుపుచును గౌరవగారి ప్రతికారమును బలపరుచుచు కలసభాభాసభ్యుల డర్. సర్. సర్ సినిమా కేంద్ర రాజీనామా నియంత్రణయందు దీక్షిణాభి కానుండి విడుదలయగు రాత్రి బొగ్గుపై భారముగనున్న విధింప వలె ననియు వెలుపుచు తీర్మానము లొనర్చబడినది.

బల్లారి చిత్ర వస్తు ప్రదర్శనము

గవర్నరు ప్రభుత్వ ప్రారంభము జేయుట

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

మద్రాసు గవర్నరుగారు ప్రైవేటు సెక్రటరీతోను అంగ రమునీనితోను కలసి తేదీ (నిన్న ఉదయము) బల్లారిలో దిగిరి. బల్లారి వెళ్లుటా మార్గము ద్వారా, అచట బ్రిటిషు సామాజ్య ప్రదర్శనమునకు హాజరుగ నొక చిత్ర వస్తు ప్రదర్శన ము జేయు వానిని ప్రార్థించుట కే. రై. ల. స్టే. మ. ను కలెక్టరు కలెక్టరు డెప్ గారును పోలీసు ముఖ్య పరిం తెం డెంటు అప్రెన్సిసు గారును, గ్రేడ్ మాస్టరు, కమాండెండు ఆఫ్ కర కాపై కో లాండ్ కె గారును చిట్ట ప్రభుత్వ సర్కిలింగిరి. ప్రభుత్వ గారితలు అనంగరమును పరిశీలించి ప్రదర్శన భూమికి మోటారులతో వెళ్లిరి. ఆ ప్రదేశమునకు వెళ్ళుగ నలంకరింప బడి తోరణములు ధరించుచుండెను. మార్గమధ్య ముకాయ నలంకరింపబడినది.

ప్రభుత్వ గారు బౌనహు కడుట దిగగానే రైల్వే స్టాండు బ్రిటిషు జాతీయ గీతమును బాదెను. అచట కమిటీ అధ్యక్షులు జను సభ్యులును ప్రభుత్వ గారి సెక్రటరీ లోనికీ తీసికొనిపోయిరి. అచట జిల్లా జడ్జి జెంకి న్యు. గాడును పోలీసు ముఖ్య పరిం తెం డెంటుగారును జే. పి. కోటిలింగం గారును మరెం డెరు ప్రభుత్వ సభ్యులును సమావేశమయ్యెనది. ప్రభుత్వ గారు రాసనా సీనులైన నడిదగ గ్రీనువడ్డు గారు ప్రదర్శన మారంభము జేయు వని కోరుచు, మద్రాసు గా ప్రాథమిక ప్రదర్శన ద్వారా కడలివపుడు బల్లారి వానిని గై కొని ఇండ్లాడునకు ప్రదర్శనమునకు బ పు టకు కన్సుల్లల సమూహులైననీయు, అని రాజధానియంతటనుండి వచ్చె ననియు, దీనితో బల్లారి వెనుకబడియుండు జిల్లా కాదని తెలియకలె ననియు జెప్పిరి.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

గవర్నరు ప్రభుత్వ సార్వభౌమము చెలరేగ లేచి యిట్లు ప క్తనించె:

ఈ రాజధానిలో సేతక భాగముల వారికి మార్గదర్శకముగ మిగు ప్రదర్శనము సేర్పాటుజేసి, సామాజ్య ప్రదర్శనమునకు కన్సుల్లల బంధులకు సంబంధించుటలకు కమిటీ సభ్యులకును డెప్ గారి కిని కృతజ్ఞతయు సానుభూతయు తెలుపుట సాధ్యమధర్మమైనం నుటకు సంతోషపడుచున్నది

మద్రాసులో నొక పెద్దసభ జరిగి మన రాజధాని బ్రిటిషు సామాజ్య ప్రదర్శనములో సాల్వేటు కంగీకరించినప్పటి నుండియు, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు కంగీకరించినప్పటి బంధుల యందు కర్తవ్యం కంగీకరించినప్పటి గానిండును మునుకు విచారణయు నున్నది. ఇట్టి ప్రభుత్వములకు కంగీకరించినప్పటి మునుకు దెలుపబడినది. విలే యిదంతయును వర్తకసరి సర్కిలింగుల కలెక్టరు గారు దొరుకుచున్నది. కాని ఆ కారణముచేతనే, మన మిప్పుడు ప్రదర్శనమునకు వస్తువుల బంపి, వ్యాపారము నభివృద్ధి జేసికొనినయెడల గర్వము బాగుగ జరుగగలదు.

వాకి రాజధానిలో నాలుగు సంవత్సరముల యనుభవము ల్లి:పిదక, పార్లమెంటు కలెక్టరు, వర్తకము జేయువారు క్రైస్తవ మత సామానించి పని జేయుట అత సరమనితో చుచున్నది. లేవులను సాపించియు, రైల్వేల సభివృద్ధిజేయు భారత ప్రభుత్వమును గోరియు కలెక్టరు ముఖ్యభివృద్ధిజేయుట కనేక కనకుల జేసియు, సాధ్యమయ్యెను చాల ప్రయత్నముల జేసెను. మద్రాసు రాజధాని కలెక్టరు సామాజ్య ప్రదేశ మని క్రతిలి గల యు. అది యిక్కట్లును కలెక్టరు గాని గానిండును మున్నది కాని కొంచెము క్రైస్తవ సామాజ్యములందు యెడల నితర వేతనములకు పచ్చిక భాగములకు బంపి తయారుజేసి తెప్పించుకొ నుటకు మునుకు ఇక్కడనే వానిని కయాయజేసి బాధమున పొం కివచ్చును. మిగిలిన మునుకు బల్లారిలో క్రైస్తవ మతమును బట్టిచేత నే నే ని:టి:రాను జేసివచ్చిరి. మిగు చేయు ప్రయత్నములు కలెక్టరు ముఖ్యభివృద్ధి జేయుచున్నాను.

విలే యాభాగములలో అనకుల కన్సులును మరికలెక్టరులను: ప్రభుత్వమునకు తెలియను, ఆ కన్సులును సాధ్యమైనంతవరకు తొలగించి ప్రభుత్వ సామాజ్య భివృద్ధి చేయగలము మేము ప్రయత్నించెదము.

గవర్నరుగారి సంతకం ప్రదర్శన గాలముల పొట దీసి కొనిపోయి అయినప్పుడును బాపిరి. బల్లారి ఇటుక పెంపు విశేషములను, గర్వమును: ల్లి:కొట సుబ్బరకములను, పేట కలెక్టరుగారును, వెల్లింగుడను ప్రభుత్వమునకు: యు అటకు యు క్కె:యు ప్రతిము అట్టికో జేయుచు కలెక్టరు సర్కిలింగులతో రంగువే యబడినట్టియు చిత్రములు ప్రదర్శనపడెను. అదొనీలివాసీయు, హాస్పేటలో మండుబాద్దముల సేతములు ప్రదర్శనపడెను.

ఈ ప్రదర్శనము 16 వ తేదీ వరకుండును. మ్యాజిటలంకరు సహాయముతో ఆంగ్ల నివయకోశ వ్యాసములు జరుగుచుండును. ప్రభుత్వ గారి కంగీకరించిన ప్రదర్శనము నుండి అంతకు అలీపురము వెలుగుతు వెల్లి పరిశీలించిరి. అక్కడ డాక్టరు బెర్లింగురికి యం. బి. ఇ. బిరుదము నొసంగిరి. తెలుగునదిను పరిశీలించి మరల బల్లారికి వచ్చి కలెక్టరు డెప్ గారియింట విచారణించి గవర్నరుగారు మద్రాసుకు పయనమైనది.

వాతావరణ స్థితి

1923-సం॥ ఆగస్టు నెల 9-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	85.0	78.2	...	8.18	6.61
కోరాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	94.0	79.1	0.01	2.77	7.95
కాకినాడ	95.1	77.0	0.25	8.54	8.50
మచిలీపట్నము	99.5	78.2	0.01	6.75	5.89
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	98.0	75.0	...	7.82	1.89
బల్లారి	92.9	74.5	...	2.81	1.81
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	97.6	75.5	0.85	2.42	6.02
నెల్లూరు	100.6	77.2	0.44	8.55	1.82
మద్రాసు	101.2	74.5	0.68	4.64	2.45
కడలూరు	96.8	75.8	0.22	6.48	0.27
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
సేలము	90.8	71.8	0.46	5.11	8.41
కోయంబతూరు	84.0	69.8	...	4.26	0.84
తిరుచనాపల్లి	98.8	78.8	...	1.12	2.44
నాగపట్నము	97.7	79.0	0.02	1.46	2.60
పురుకోట	...	...	...	...	...
మధుర	96.2	77.9	...	0.56	8.60
పాంబన్	89.8	78.0	...	0	0.72
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.81	0.69
తిరువేంద్రము	80.4	70.8	0.98	87.17	15.24
కొచ్చిన్	82.7	70.5	1.40	75.79	19.78
కాలికట్టు	77.8	71.6	2.90	91.66	21.27
మంగళూరు	80.9	70.8	2.62	100.1	19.04
బెంగళూరు	84.9	64.8	0.02	65.0	1.76
హస్సన్	...	...	...	...	...
మెరకూర	64.5	59.5	1.86	108.2	31.67
రైచూరు	...	...	...	...	...
మైదాపాడ	...	...	...	...	...
కార్ నార్	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హోలాపురు	...	...	...	...	...
కొడైకనూర్	62.6	52.1	0.07	5.20	...
ఉదకమండలము	...	...	...	...	5.80

సర్కారులు:—అంతకును చినుకులు పడినది. కాకినాడలో 0.25 అంగుళముల వాన కురిసెను. ముల్కూరు దట్టముగ నున్నది గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మచిలీపట్నము 0.5 నుండి 7.5 దిగ్గిలవరకు ఎక్కువ.

డక్కా:—కడపలో 0.85 అంగుళముల వానకురిసెను మేళుములు పలవ పలచగున్నది. కర్నూలు, కడపలో పకటి వేడిమి 2.5 దిగ్గిలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కొంచెము వాన పడినది. మద్రాసులో 0.68 అంగుళముల వాన పడినది. నెల్లూరులో 0.44 అంగుళముల వానకురిసెను. కడలూరులో 0.22 అంగుళముల వానకురిసెను. ముల్కూరు దట్టముగ నున్నది. మచిలీపట్నము 2.5 నుండి 6.5 దిగ్గిలవరకు ఎక్కువ. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి 8.5 దిగ్గిలు కుక్కువ. రాజధానిలో చాల భాగమును వర్షము పడుచునే యుండును.

ఎస్. ఆర్. సామూరు.
నారాసరా కృష్ణా.

అంతానుజ్ఞానుకూలముకావలసి

అన్నతాంజనము

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ మాంధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0 (508) మా కస్తూరిమాత్రలను మలబద్ధము, జ్వరము, జలుబు మొదలగు వ్యాధులకు వాడితిని అమామయహార కస్తూరి కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మాత్రలకంటె మించినదియు లేదు. ఎమ్. వి. అప్పారావు అసిస్టెంట్ సూపర్ వైస్ డింటు వాయల్ పాడు, చితూరుజిల్లా. (508) శ్రీమతి మావద్దనుండి తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు మిక్కిలి శ్రుతికరముగా వుచేసిరి. జ్వరము, దగ్గు వడినను వీటిని తప్పక తినువలెను. దయచేసి మరల 12 బుద్ధులు పంపకోరెదము. ఎమ్. రామరావువాయల్ పాడు వ్యాధుల నకి ఎలిమెంటరీస్కూలు, కారికాల్.

వృష్యరాజరసాయనము:—అన్ని విధవ్యాధులచే ఎలిమెంటరీస్కూలు క్రమీకర, ఆరుచి, కడుపులోమంట, మూత్రకాశము లందు మంట, మూత్రము పరిగా పోయెడుట, అత్యుష్ణము మొదలగు వాటిని తప్పక కుదిర్చి, నుంచుకొనును, కాంతి, బలము నిచ్చును. రు. 2 లు బొంబాయిలో కొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం బ్రాంచి, నెం 331, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు పంపబడవు. 594 (3) పాశ్చాత్య వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారావువైద్యశాల, మైసూరు.

వెంట్రుకలే అందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilets, Kaminiya Oil, & Otto Dillabhar, Sold everywhere,"

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడిరాకమునుపే త్వరపడును. ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానియవద్దు నేడే **కామినీయానూనెను** వాడుట మొదలు పెట్టుడు (ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.) వెంట్రుకల కట్టి కోగమున్ను, శిశో మాంధ్యమున్ను, యిది దివ్యవధము వెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, గతకు గాని యుండదు మా వెంట్రుకలకు మరల యొప్పులే మెల్లదామును గల్గి వట్టుకలె నుండి మెలయు చుండును. ఈ కోగమునే వీనిని తవ్వించి చూడుము వెంట్రుకలు యెట్లున్నవి. గానో కనిపెట్టుడు కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును. కల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి, వి. పీ. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని వాట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది. మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు "ట్యూబ్ దిల్ బహారు"కు వ్రాయును. ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అన్యధార్థమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 1కి ధర రూ 2-0-0
(దాను బుడ్డి 1కి ధర రూ 0-12-0
దాను బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-8-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుసలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును ఇది మంచి అమ్మవారిదండవత్వము, సరకు అమ్మవారిదండవత్వముగా దొరుకును. శేకున్న, నాలుగు యేడెట్లు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు శంపెనీ, 155 జమ్మూబజారు, బొంబాయి.

తామర తైలము — తామర, తిట్ల, గజికి మంచిది

తామరాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూజనీయతములగు చాలా మంచిమందులతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ధర్మ 1-3 0-6-0. అమ్మకాంబరము డిపో, మదరాసు.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.
తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభతైలిన వ్రాయబడినవి. తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యాలయము, నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0
గాలికలి చెడిపోయెడ, గాజుడబ్బీలో వుంచుండి యెత్తి, కొంచెము భస్మము నీళ్లతో చిక్కగాలిసి వెంట్రుకలకు కుదిర్చుకొని యెండవచ్చిన యెడల రెండు నిమిషములలో అది పుసుపుట రాలిపోవును. వర్షమునకు నలుపుగాని ముడిదీని చెడుగాని కల్గును.

రాయల్ పండ్లపాడి

డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0
పండ్లను ముక్కలుచేసి తెల్లగాజునీ చిక్కిన గట్టిపాడును. తీపు, రక్తము, దుర్వాసన-పోగొట్టును.

చుండుతైలము

సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు
సువాసన నూనెలన్న తలలో చుండు పోనివారికి ఇది చాలా ప్రశస్తమైనది. దీనిని అయిదారు దినములు ఉపవీతికి నీడమీదట చుండు నిర్మూలముగా జరించును. విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు

మంకలికత్తులు.
ఆంధ్రసాదరులచే చేయబడినవి. మెలయించి వెంటనే ధరలక్కంటలాగుట వ్రాయుడు. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టన్న అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. 8041 పెద్దాపురం. (గోదారిజిల్లా) తెలిగ్రాఫ్ అ. డి.సు: "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాపురం.

పాలనుగంధలేహ్యము

ఇది రక్తశుద్ధి, శ్రేష్టమయినది సువాసనములు, మనోహరము, మచ్చలు, చర్మకోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును. 20 రూ|| డబ్బీ 1-4-0 వి. పీ. 0-8-0 కూష్మాండ లేహ్యము. అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్ళురీత, మలబద్ధము, పుంజు మంట, మొదలగు వాటిని హరించును. చాలును. 20 రూ|| డబ్బీ రు 1-4-0 2 డబ్బీ వి. పీ. 0-8-0-0. పి. శి. వ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (8 51-4) మరకపి - నెల్లూరుజిల్లా.